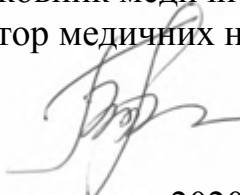

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ

КАФЕДРА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРАПІЇ
(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник кафедри військової терапії
полковник медичної служби
доктор медичних наук, професор

 Галина ОСЬОДЛО

«27» серпня 2020 р.

СИЛЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ **третій (освітньо-науковий)** _____
перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

вид дисципліни _____ **обов'язкова** _____
(загальна підготовка (обов'язкова/вибіркова) / професійна підготовка (обов'язкова/вибіркова))

форма навчання _____ **очна (денна)** _____
(денна/заочна)

Київ – 2020/2021 навчальний рік

ЗМІСТ

1. Опис курсу
2. Мета викладання дисципліни
3. Завдання вивчення дисципліни
4. Очікувані результати (компетентності)
5. Пререквізити
6. Тривалість курсу
7. Інформація про викладача
8. Методи викладання
9. Політика курсу
10. Форма контролю знань
11. Шкала оцінок
12. Змістовний план вивчення навчальної дисципліни (структура)
13. Завдання для самостійної роботи
14. Питання до іспиту
15. Рекомендована література

1. Опис курсу

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Внутрішні хвороби» є вивчення етіології, факторів ризику, патогенезу, клінічних проявів, діагностики, диференційної діагностики, основних принципів лікування, первинної та вторинної профілактики внутрішніх хвороб за основними розділами (хвороби органів дихання та професійні хвороби, ревматичні хвороби, хвороби серцево-судинної, ендокринної систем, хвороби органів кровотворення, травлення, нирок, інтенсивна терапія та невідкладні стани, клінічна алергологія).

Навчальна дисципліна «Внутрішні хвороби» належить до циклу обов'язкових дисциплін, викладається на 2 році навчання (III та IV семестри), за рівнем вищої освіти: третій (освітньо-науковий); ступенем вищої освіти: доктор філософії; спеціальністю: 222 «Медицина».

Вивчення дисципліни передбачає поглиблення та здобуття комплексу знань, умінь, навичок та інших компетентностей, що є достатнім для продукування нових ідей, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, розв'язання комплексних завдань з цієї дисципліни, а також проведення власного наукового дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, що розв'язує актуальне наукове завдання внутрішньої медицини, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Основними організаційними формами навчання є лекційні, семінарські та практичні заняття, самостійна робота. Лекції покликані підвищити інтерес ад'юнктів до глибшого самостійного вивчення питань навчальної дисципліни. Практичні заняття закріплюють набуті на лекціях і під час самостійної підготовки знання та формують у ад'юнктів навички, а семінарські заняття поглиблюють знання з цієї дисципліни.

Режим доступу до курсу на сайті Української військово-медичної академії
[https://uvma.mil.gov.ua/#Adjuncture, Doctorate.html](https://uvma.mil.gov.ua/#Adjuncture,Doctorate.html)

2. Мета викладання дисципліни

Головною метою викладання навчальної дисципліни «Внутрішні хвороби» є формування у ад'юнктів поглиблених професійних знань в області внутрішніх хвороб, набуття теоретичних і методологічних основ спеціальності та фундаментальної підготовки в сучасних напрямках медицини для збереження здоров'я, поліпшення якості і тривалості життя людей.

3. Завдання вивчення дисципліни

Завданнями навчальної дисципліни «Внутрішні хвороби» є:

- поглиблення знань щодо етіології, патогенезу, клінічних проявів, діагностики, диференційної діагностики, основних принципів лікування, первинної та вторинної профілактики внутрішніх хвороб;
- оволодіння науково-професійними знаннями; формулювання ідеї, концепції з метою використання в роботі освітнього та наукового спрямування;

- застосування знань та умінь із загальної та професійної підготовки навчального плану при вирішенні спеціалізованих завдань;
- проведення аналізу результатів наукових досліджень;
- порівняння, кількісна і якісна оцінка отриманих результатів наукової роботи;
- надання відповідей на проблемні питання, які пов'язані з науковою та освітньою діяльністю, виконання вимог, які ставляться до викладача, дослідника, науковця;
- уміння створювати концепцію та організовувати власні оригінальні наукові дослідження та проводити експерименти;
- якісне і точне виконання наукових досліджень, удосконалення методик їх проведення та навчання інших;
- поєднання розуміння та майстерності, які дозволяють створювати власні винаходи, проекти та вчити інших.

4. Очікувані результати (компетентності)

4.1. Інтегральна компетенція, що набувається під час засвоєння навчальної дисципліни:

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної діяльності, проводити оригінальне наукове дослідження та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність у галузі охорони здоров'я на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики.

4.2. Програмні компетентності (загальні), що набуваються під час засвоєння навчальної дисципліни:

Компетентність виконувати оригінальні дослідження в медицині та досягнення наукових результатів, що створюють нові знання, з особливою увагою до актуальних задач/проблем та використанням новітніх наукових методів та технологій.

Здатність планувати проведення клінічного та експериментального дослідження, обирати сучасні методологічні підходи до оцінки результатів, здійснювати статистичний аналіз результатів.

Здатність здійснювати аналіз наукової літератури (вітчизняної та зарубіжної), створювати та оформлювати огляд літератури (мета-аналіз).

Здатність провести аналіз результатів наукових досліджень та оформити їх у вигляді наукової публікації/виступу українською та англійською мовами.

Здатність до критичного аналізу і оцінки сучасних наукових досягнень, до розробки нових ідей при вирішенні дослідницьких та практичних завдань зі спеціальності.

Комунікативні компетентності

Здатність ефективно спілкуватися із спеціальною та загальною аудиторіями державною та іноземною мовами.

Здатність ефективно використовувати навички риторики.

Здатність представляти складну інформацію у зручний та зрозумілий спосіб усно і письмово, використовуючи відповідну технічну лексику та методи.

Готовність цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність.

Здатність до ефективної професійної взаємодії.

Управлінські компетентності

Здатність працювати в умовах обмеженого часу та ресурсів, а також мотивувати та керувати роботою інших для досягнення поставлених цілей.

Викладацькі компетентності

Здатність педагогічно мислити, що передбачає наявність аналітичних умінь, завдяки яким проявляється узагальнене вміння педагогічно мислити:

Здатність діагностувати педагогічні явища, аналізувати їх складові (умови, причини, мотиви, засоби, форми та інше); знаходити способи оптимального рішення педагогічних проблем тощо.

Здатність проявляти прогностичні уміння, які проявляються в прогнозуванні педагогічного процесу, розвитку особистості та її соціальних відношень.

Здатність проявляти проєктивні уміння, що полягають у конкретизації педагогічного прогнозування в планах навчання і виховання, обґрунтування способів та етапів їх реалізації: підбір змісту педагогічного процесу; визначення основних видів діяльності тощо.

Здатність проявляти рефлексивні уміння, що проявляються в уміннях педагога аналізувати свою професійну діяльність: правильність постановки мети і завдань; адекватність змісту педагогічного процесу поставленим завданням; відповідність форм, методів, засобів індивідуальним і віковим особливостям суб'єктів навчання.

Здатність проявляти компетентність для навчання суб'єктів навчання на практичних заняттях.

Особистісні компетентності

Здатність планувати та вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку.

Здатність навчатися, мати сучасний рівень навчання.

Здатність працювати автономно.

Здатність бути критичним і самокритичним.

Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Етичні зобов'язання

Здатність проявляти соціальну відповідальність та громадянську свідомість.

4.3. Програми компетентності (професійні), що набуваються під час засвоєння навчальної дисципліни

Здатність застосовувати знання фундаментальних основ, сучасних досліджень проблем і тенденцій медицини у комплексному аналізі явищ і процесів, що виникають в Україні та інших країнах світу.

Здатність відокремлювати структурні елементи, що складають теоретичну та емпіричну основу системи знань спеціальності 14.01.02 «Внутрішні хвороби».

Здатність виділити та зафіксувати провідний клінічний симптом або

синдром патологічного стану чи захворювання шляхом співставлення зі стандартами при використанні попередніх даних анамнезу та огляду хворого, на підставі провідного клінічного симптому або синдрому, використовуючи знання про патогенез захворювання, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, та шляхом прийняття обґрунтованого рішення поставити найбільш вірогідний або синдромний діагноз захворювання.

Здатність здійснювати диференціальну діагностику захворювань внутрішніх органів, використовуючи найбільш вірогідний або синдромний діагноз, дані лабораторного та інструментального обстеження пацієнта, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, за певним алгоритмом.

Здатність здійснювати систему санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів щодо первинної профілактики і пропаганди здорового способу життя.

4.4. Запланований результат навчання.

Ад'юнкт повинен знати:

- загальні питання організації терапевтичної допомоги в Україні; основи організації і роботи лікувально-поліклінічних закладів, організацію роботи швидкої допомоги і невідкладної допомоги дорослому населенню;
- основні питання нормальної і патологічної анатомії, нормальної і патологічної фізіології, взаємозв'язок функціональних систем організму і рівні їх регуляції;
- основи водно-електролітного обміну, кислотно-лужний баланс; можливі типи їх порушень і принципи лікування;
- систему кровотворення і гемостазу, фізіологію і патофізіологію системи згортання крові, основи терапії кровозамінниками, показники гомеостазу в нормі і патології;
- основи імунобіології і реактивності організму;
- клінічну симптоматику і патогенез основних терапевтичних захворювань, їх профілактику, діагностику і лікування;
- основи фармакотерапії у клініці внутрішніх хвороб, фармакодинаміку і фармакокінетику основних груп лікарських засобів, а також ускладнення, які з'являються внаслідок застосування лікарських засобів, методи їх корекції;
- організацію служби інтенсивної терапії і реанімації в терапевтичній клініці, принципи медичної служби в екстремальних умовах;
- основи немедикаментозної терапії, фізіотерапії, лікувальної фізкультури і лікарського контролю, показання і протипоказання до санаторно-курортного лікування;
- основи раціонального харчування здорових осіб, принципи дієтотерапії терапевтичних хворих;
- протиепідемічні заходи у випадку виникнення вогнища інфекції;
- принципи лікувально-трудова і військово-лікарської експертизи при внутрішніх хворобах;

- диспансерне спостереження за здоровими хворими, проблеми профілактики;
- форми і методи санітарно-просвітницької роботи;
- основи законодавства охорони здоров'я і директивні документи, які визначають діяльність органів і закладів охорони здоров'я;
- сучасні методики планування наукового дослідження;
- основи доказової медицини;
- вимоги до проведення наукових досліджень (отримання інформованої згоди на участь у клінічному дослідженні, яке схвалене регіональним незалежним етичним комітетом);
- принципи оформлення результатів наукового дослідження;
- сучасні статистичні методи обробки і подання даних, які використовуються в медичних науках;
- принципи педагогічної підготовки;
- критерії оцінки рівня знань слухачів;
- принципи бально-рейтингової системи.

Ад'юнкт повинен уміти:

- проводити клінічне обстеження хворого із патологією внутрішніх органів;
- проводити диференціальний діагноз між різними хворобами із подібною клінічною симптоматикою та оцінювати диференціально-діагностичну значимість симптомів і синдромів, які характерні для захворювань внутрішніх органів;
- встановити діагноз і провести необхідне лікування при захворюваннях органів кровотворення, нирок, серцево-судинної, дихальної, травної, ендокринної систем, ревматичних, професіональних і інфекційних захворюваннях;
- надавати допомогу при невідкладних станах у клініці внутрішніх хвороб;
- оцінювати тяжкість стану хворого, прогнозувати перебіг і наслідки соматичної патології;
- визначити показання для госпіталізації і забезпечити її організацію;
- проводити комплекс лікувальних, профілактичних дій на догоспітальному етапі;
- здійснювати реабілітацію із урахуванням тяжкості перебігу захворювання і при супутніх патологічних станах;
- формулювати діагноз у відповідності із вимогами МКХ-10;
- оформити медичну документацію, яка передбачена законодавством охорони здоров'я;
- визначати питання працездатності хворого – тимчасової або стійкої непрацездатності;
- застосовувати методи діагностики внутрішніх захворювань;
- інтерпретувати результати лабораторних, променевих, ендоскопічних досліджень, електрокардіографії, ехокардіографії, фармакологічних і навантажувальних проб, електрофізіологічного дослідження, результатів рентгенендоваскулярного дослідження;

- проводити патентне дослідження;
- працювати із вітчизняною та іноземною літературою за темою наукової роботи;
- планувати наукові дослідження і самостійно їх проводити;
- формулювати мету, завдання дослідження;
- підбирати сучасні методи лабораторного, інструментального дослідження;
- складати критерії виключення та включення в дослідження;
- проводити статистичну обробку результатів, які отримані у ході дослідження, і представляти їх у вигляді таблиць, рисунків та діаграм;
- представляти результати особистого наукового дослідження у вигляді друкованих праць відповідно національних та міжнародних стандартів;
- доповідати результати власного дослідження на науково-практичних конференціях;
- робити висновки на підставі результатів, які отримані у власному науковому дослідженні, і пропонувати рекомендації для практичної охорони здоров'я;
- читати лекції і проводити практичні заняття зі слухачами;
- оцінювати рівень знань слухачів за бально-рейтинговою системою;
- складати робочі програми, плани тематичного удосконалення, тощо.
- демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації.

Ад'юнкт повинен володіти наступними практичними навиками:

- клінічне обстеження соматичного хворого;
- складання алгоритму лабораторного та інструментального обстеження при патології внутрішніх органів;
- оцінка морфологічних і біохімічних показників крові, сечі, мокротиння, плевральної рідини, форми порушень водно-електролітного обміну, показників коагулограми;
- інтерпретація даних рентгеноскопії і рентгенографії органів грудної клітки, черевної порожнини, електрокардіографії, показників дослідження центральної гемодинаміки, функції зовнішнього дихання, функціонального дослідження шлунково-кишкового тракту, функціональних проб нирок;
- проведення етіотропного та патогенетичного лікування соматичного хворого;
- техніка промивання шлунку;
- проведення трахеотомії;
- проведення серцево-легеневої реанімації;
- техніка зупинки кровотеч, накладання пов'язок на рану, підшкірне, внутрішньом'язове та внутрішньовенне введення медикаментозних препаратів;
- визначення групи крові та видової належності крові, переливання крові;
- катетеризація сечового міхура;
- пункція черевної та плевральної порожнини;
- шлункове та дуоденальне зондування;

- лаваж трахеобронхіального дерева;
- робота із основними інформаційними системами, Інтернетом, системою Medline, Pubmed тощо;
- організація і проведення науково-практичних конференцій, семінарів, розборів з актуальних питань внутрішніх хвороб;
- спостереження і контроль за студентським науковим дослідженням.

Зазначені практичні навички формуються на кожному навчальному занятті під керівництвом викладача.

5. Пререквізити

Навчальна дисципліна «Внутрішні хвороби» ґрунтується на отриманих знаннях під час навчання у вищих медичних навчальних закладах та УВМА, а також на вивченні таких дисциплін як військова терапія, клінічна фармакологія, загальна практика (сімейна медицина), інфекційні хвороби, хірургія, неврологія, анестезіологія та інтенсивна терапія, токсикологія, радіологія та радіаційна медицина, що передбачає «вертикальну» інтеграцію з цими дисциплінами та формування умінь застосовувати знання в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

6. Тривалість курсу

Обсяг дисципліни: 14 кредитів ECTS, 420 годин.

Лекції: 42 години.

Практичні заняття: 190 годин.

Семінарські: 108 годин.

Форми контролю: проведення попереднього тестування для визначення базового рівня знань ад'юнктів, поточний контроль, іспит.

Теми, що розглядаються в змістових модулях.

Змістовий модуль 1. Хвороби органів дихання та професійні хвороби.

Методи обстеження хворих з патологією органів дихання. Функціональна діагностика. Лабораторні та рентгенологічні методи дослідження. Гострі респіраторні захворювання. Профілактика грипу та гострих респіраторних вірусних інфекцій. Хронічне обструктивне захворювання легень. Пневмонії. Рак легень. Хвороби плеври. Плеврити. Пневмоторакс. Покази до плевральної пункції та дренажу порожнини плеври. Нагнійні захворювання легень. Абсцес легень. Бронхоектатична хвороба. Емпієма плеври. Інтерстиціальні захворювання легень. Ідіопатичний легеневий фіброз. Саркоїдоз органів дихання. Паразитарні та грибкові захворювання легень. Муковісцидоз. Легенева недостатність. Синдром нічного апное. Легенева серце. Тромбоемболія легеневої артерії. Легенева кровотеча. Особливості перебігу і лікування захворювань органів дихання у вагітних, у хворих похилого і старечого віку. Клінічна фармакологія основних груп препаратів, що застосовуються в лікуванні захворювань органів дихання. Немедикаментозні методи реабілітації при захворюваннях органів дихання.

Пневмоконіози. Пилові бронхіти. Екзогенні альвеоліти. Хвороби органів дихання токсико-хімічної етіології.

Змістовий модуль 2. Хвороби серцево-судинної системи. Методи обстеження при серцево-судинній патології. Значення лабораторних та інструментальних методів обстеження в діагностиці захворювань. Артеріальні гіпертензії. Есенціальна гіпертензія. Вторинні артеріальні гіпертензії. Гіпертензивні кризи. Клінічна фармакологія антигіпертензивних засобів. Атеросклероз. Клінічна фармакологія основних груп препаратів, що застосовуються при лікуванні хворих з атеросклерозом. Ішемічна хвороба серця. Стабільна стенокардія. Гострий коронарний синдром. Нестабільна стенокардія. Інфаркт міокарда. Інтервенційна терапія. Інтенсивна терапія і реанімація при захворюваннях серця. Зупинка кровообігу та дихання. Раптова серцева смерть. Причини. Діагностика. Тактика лікаря. Методи оживлення. Реабілітація. Основні групи та клінічна фармакологія засобів, що використовуються при лікуванні хворих з ішемічною хворобою серця. Особливості ведення і реабілітації хворих після кардіохірургічних втручань. Патологічні порушення діяльності серцево-судинної системи в перименопаузальному періоді. Захворювання серцево-судинної системи у вагітних. Тактика лікаря, методи профілактики. Соматоформна вегетативна дисфункція. Міокардити. Кардіоміопатії. Інфекційний ендокардит. Захворювання перикарду. Вроджені вади серця. Фібриляція та тріпотіння передсердь. Надшлуночкова пароксизмальна тахікардія. Шлуночкова екстрасистолія, пароксизмальна шлуночкова тахікардія. Фатальні порушення ритму та провідності. Блокади серця. Лікування окремих форм порушень серцевого ритму та провідності. Клінічна фармакологія антиаритмічних, антитромбоцитарних препаратів, антикоагулянтів. Серцева недостатність. Класифікація (клінічні стадії, варіанти, функціональні класи за критеріями NYHA). Гостра серцева недостатність. Серцева астма. набряк легень. Гостра судинна недостатність (непритомність, колапс, шок). Кардіогенний шок. Особливості перебігу серцево-судинних захворювань у хворих похилого та старечого віку.

Змістовий модуль 3. Хвороби органів травлення. Методи обстеження хворих з патологією органів травлення. Діагностичні можливості візуальних методів дослідження (рентгенологічних, сонографічних). Інтрагастральна рН-метрія. Методи дослідження мікробіоценозу дигестивного тракту та гелікобактеріозу. Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба. Ахалазія кардії. Функціональна шлункова диспепсія. Гастрити. Дуоденіти. Виразкова хвороба. Хвороби оперованого шлунку. Рак стравоходу. Рак шлунку. Діагностика передракових станів в гастроентерології. Хронічний некаменевий холецистит. Жовчнокам'яна хвороба. Синдром холестазу. Диференційний діагноз жовтяниць. Хронічні гепатити. Неалкогольний стеатогепатит. Алкогольна хвороба печінки. Цирози печінки. Печінкова енцефалопатія. Хронічний панкреатит. Синдром надлишкового бактеріального росту. Функціональні захворювання кишок. Синдром подразненої кишки. Неспецифічний виразковий коліт. Хвороба Крона. Злоякісні пухлини гепатобіліарної системи. Рак підшлункової залози. Рак

кишківника. Синдром «гострого живота». Внутрішні кровотечі в гастроентерології. Кров у випорожненні. Особливості клініки та лікування захворювань органів травлення у хворих похилого та старечого віку. Клінічна фармакологія препаратів, що застосовують при лікуванні пацієнтів із захворюваннями органів травлення.

Змістовий модуль 4. Хвороби нирок. Методи обстеження при патології нирок. Хронічна хвороба нирок. Гломерулонефрит: гострий, швидкопрогресуючий, хронічний. Нефротичний синдром. Хронічний пієлонефрит. Нефролітіаз. Нефропатія вагітних. Ниркова еклампсія. Гостре ураження нирок. Хронічна ниркова недостатність. Інтенсивна терапія при захворюваннях нирок. Гостра затримка сечі. Особливості перебігу та лікування хвороб нирок у хворих похилого та старечого віку

Змістовий модуль 5. Клінічна алергологія. Принципи діагностики алергічних захворювань (алергологічний анамнез, елімінаційні проби, провокаційні тести, лабораторні, інструментальні методи дослідження). Алергічний риніт. Атопічний дерматит. Полінози. Кропив'янка. Харчова алергія. Гострі алергічні реакції. Медикаментозна алергія. Ангіоневротичний набряк. Анафілаксія. Бронхіальна астма. Основні принципи лікування алергічних хвороб. Специфічна гіпосенсибілізація. Інтенсивна терапія і реанімація при алергічних захворюваннях. Профілактика алергічних хвороб.

Змістовий модуль 6. Хвороби органів кровотворення. Клініко-лабораторні методи обстеження гематологічних хворих. Нормативи показників периферичної крові. Тлумачення аналізу крові, мієлограми. Анемії. Гемобластози. Геморагічні захворювання і синдроми. Синдром дисемінованого внутрішньосудинного зсідання крові. Лімфаденопатії. Лейкемоїдні реакції. Лейкопенії. Агранулоцитоз. Кровотечі та крововтрата. Показання, правила та техніка переливання компонентів крові та кровозамінників.

Змістовий модуль 7. Хвороби ендокринної системи та обміну речовин. Методи обстеження хворих з ендокринною патологією. Хвороби гіпофіза та гіпоталамуса. Гіпоталамічний синдром. Гіпопітуїтаризм. Акромегалія. Хвороба Іценко-Кушинга. Гіперпролактинемія. Нецукровий діабет. Хвороби щитоподібної залози. Йододефіцитні захворювання. Вузловий зоб. Дифузний токсичний зоб. Гіпотиреоз. Тиреоїдити. Цукровий діабет. Особливості перебігу цукрового діабету 1 і 2 типу. Ускладнення цукрового діабету. Коми при цукровому діабеті. Захворювання наднирників. Хвороба Адісона. Синдром Іценко-Кушинга. Первинний альдостеронізм. Феохромоцитома. Ожиріння. Метаболічний синдром. Клімакс. Патологічний клімакс. Остеопороз. Інтенсивна терапія і реанімація при ендокринних захворюваннях. Тиреотоксична криза. Гіпотиреоїдна кома. Гостра недостатність наднирникових залоз (Адісонова криза).

Змістовий модуль 8. Ревматичні хвороби. Методи обстеження хворих із ревматичними захворюваннями. Лабораторна біохімічна, імунологічна діагностика. Рентгенологічні та ультразвукові методи дослідження серця і суглобів. ЕКГ, ехокардіографія. Гостра ревматична лихоманка. Хронічна ревматична хвороба серця. Набуті вади серця. Ревматоїдний артрит.

Спондилоартрити. Анкілозуючий спондилоартрит. Псоріатичний артрит. Реактивні поліартрити. Хвороба Рейтера. Дрібнокристалічні артропатії. Подагра. Остеоартрити. Системний червоний вовчак. Системна склеродермія. Дерматоміозит (поліоміозит). Синдром Шегрена. Паранеопластичні артропатії. Системні васкуліти. Вузликовий поліартеріт. Гострий біль (біль голови, у шиї, у спині, у м'яких тканинах). Клінічна фармакологія імуномодуючих та протизапальних препаратів, хондромодуляторів. Особливості перебігу ревматичних захворювань у хворих похилого та старечого віку.

Змістовий модуль 9. Інтенсивна терапія. Невідкладні стани. Принципи надання невідкладної допомоги. Етичні та юридичні аспекти. Серцево-легенева реанімація (конікотомія, трахеотомія, ШВЛ, непрямий та прямий масаж серця, дефібриляція). Особливості реанімації людей похилого віку. Втрата свідомості. Інсульти. Судомний синдром. Гострий психоз. Епілептичний статус. Абстинентний синдром. Алкогольний делірій. Алкогольна кома. Допомога жертві сексуального насильства. Коми невідомої етіології. Покуси. Вжалення. Гостра шкірна висипка. Токсикодермії. Гострі радіаційні ураження. Організація допомоги при масових гострих радіаційних ураженнях. Організація допомоги при промислових отруєннях. Гострі професійні отруєння. Гострі побутові отруєння. Гострі медикаментозні отруєння. Гострі бойові отруєння. Організація невідкладної допомоги при особливо небезпечних інфекціях (чума, холера, контагіозні геморагічні гарячки, жовта гарячка). Політравма. Транспортна імобілізація. Переохолодження та обмороження. Електротравма. Утоплення. Гострий біль у промежині і тазовій ділянці. Опіки термічні і хімічні. Гіпертермічний синдром. Тепловий удар. Геморагічний шок. Травматичний шок. Гіповолемічний шок. Кровотечі та крововтрата. Трансфузіологія. Глибокий венозний тромбоз.

7. Інформація про викладача

Викладач	Осьодло Галина Василівна
Вчений ступінь	Доктор медичних наук
Посада	Начальник кафедри
Наукові інтереси	Внутрішні хвороби Гастроентерологія
Контактний телефон викладача	0678608601
Е-mail викладача	gala-med@ukr.net
Викладач	Желеховський Олександр Андрійович
Вчений ступінь	Кандидат медичних наук
Посада	Заступник начальника кафедри
Наукові інтереси	Внутрішні хвороби Нефрологія
Контактний телефон викладача	0955312001

Е-mail викладача	sashaumma@ukr.net
Викладач	Федорова Ольга Олександрівна
Вчений ступінь	Кандидат медичних наук
Посада	Доцент кафедри військової терапії
Наукові інтереси	Внутрішні хвороби Кардіологія
Контактний телефон викладача	
Е-mail викладача	olga-fedorova@ukr.net

8. Методи викладання

При проведенні занять застосовуються основні педагогічні методи: ділова гра, клінічний розбір хворого, аналіз конкретних ситуацій, активне програмове навчання, ігрове проектування, стажування і проблемна лекція.

Застосовують наступні форми навчання:

- фронтальну - усі ад'юнкти під контролем викладача виконують одне і теж завдання одночасно;
- індивідуальну – усі ад'юнкти виконують завдання послідовно, один за одним.

Використовують наступні методи викладання (за джерелами знань):

- словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж, робота з літературою;
- наочні – демонстрація, ілюстрація, спостереження;
- практичні – практична робота, вирішення задачі, самостійна робота;
- інтерактивні – дискусія, робота в малих групах, мозковий штурм, ділова гра, кейс-метод.

Використовують наступні методи викладання (за рівнем самостійної розумової діяльності):

- **пояснювальний** – викладач доводить готову інформацію різними засобами, а ад'юнкти її сприймають, усвідомлюють та фіксують у пам'яті. Цей метод є одним із найбільш економічних способів передачі знань, передбачає використання таких засобів інформації, як слово (усне і друковане); наочні посібники, плакати, комп'ютерний ілюстраційний матеріал, тощо. Знання, які отримані в результаті реалізації цього методу не формують вміння, цей метод використовується для досягнення рівня «Знати»;
- **репродуктивний** - головною ознакою його є доведення і повторення способу діяльності, згідно завдання викладача;
- **проблемний метод** використовується викладачем при постановці проблеми перед тими, хто навчається і подальшого її вирішення, але при цьому викладач показує шляхи рішення, розкриває хід своєї думки. Цей метод повинен застосовуватись викладачем під час проведення практичних занять. Безпосереднім результатом проблемного викладання повинно бути засвоєння ад'юнктами способу і логіки вирішення конкретної проблеми, але ще без вміння застосовувати їх самостійно. Цей метод навчає ад'юнктів способу отримання знань);

- **частково-пошуковий (евристичний)** використовується для досягнення мети поступового наближення ад'юнктів до самостійного вирішення проблем шляхом попереднього навчання виконання окремих елементів рішення. Використовується при виконанні практичних завдань, коли спосіб пошуку оптимального рішення визначає викладач, але рішення знаходить сам ад'юнкт;
 - **винахідницький** є необхідним для повноцінного засвоєння методологічних основ організації та проведення наукових досліджень. Викладач використовує його для забезпечення творчого застосування знань, оволодіння методами наукового пізнання, формування риси творчої діяльності є умовою формування зацікавленості, потребу в такій формі діяльності. Формами застосування цього методу є: завдання на самопідготовку.
- Використовують також наступні методи викладання:
- **за системним підходом**- стимулювання та мотивація; контроль та самоконтроль.
 - **за основними етапами процесу** - формування знань; формування умінь і навичок; застосування знань; узагальнення; закріплення; перевірка.

Форми та види організації самостійної роботи

Самостійна робота ад'юнкта над засвоєнням навчального матеріалу з дисципліни «Внутрішні хвороби» може виконуватись у бібліотеках Української військово-медичної академії, Національного військово-медичного клінічного центру «ГВКГ», у Національній медичній бібліотеці, навчальних кабінетах кафедри, комп'ютерному класі кафедри, а також у домашніх умовах.

Передбачаються такі організаційні форми самостійної роботи ад'юнкта:

- навчальна робота, яка виконується самостійно у вільний від занять та зручний для ад'юнкта час, як правило, поза аудиторією;
- навчальна робота, яка з урахуванням специфіки дисципліни «Внутрішні хвороби», виконується в навчальних кабінетах кафедри, комп'ютерному класі кафедри;
- удосконалення теоретичних і практичних навичок під час курації хворих у відділеннях клінічної бази кафедри;
- робота ад'юнкта над індивідуальними завданнями під керівництвом викладача (аудиторна робота, робота з використанням комп'ютерної техніки, тощо);
- індивідуальні навчально-дослідні завдання – вид позааудиторної самостійної роботи ад'юнкта навчального, навчально-дослідницького чи експериментального характеру, які виконуються у процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу в даному семестрі у терміни, які передбачені програмою навчальної дисципліни;
- робота ад'юнкта над виконанням дисертаційної роботи.

Найпоширенішими видами індивідуальних навчальних та індивідуальних

навчально-дослідних завдань є:

- робота з підручниками або посібниками;
- розв'язування та складання практичних (наприклад, ситуативних) задач різного рівня складності з теми (чи модуля);
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, історичні довідки тощо;
- розробка сценарію позаурочного навчального заходу, аналіз елементів передового педагогічного досвіду тощо;
- розробка навчальних та діагностичних тестових завдань з предмету;
- проведення діагностичних досліджень та їх інтерпретація;
- проведення експериментальних досліджень та їх інтерпретація;
- укладання конспектів практичних занять на інноваційних засадах;
- реферування іноземних текстів за фаховими темами.

Зміст самостійної роботи з навчальної дисципліни «Внутрішні хвороби» визначається робочою програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача і може складатися з таких видів роботи:

- підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних, співбесіди з лектором тощо);
- виконання індивідуальних завдань;
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно робочої програми навчальної дисципліни;
- переклад іноземних текстів встановлених обсягів;
- підготовка і виконання завдань, передбачених програмою практичної підготовки, дисертаційних робіт тощо;
- підготовка до усіх видів контролю, в тому числі до модульних і комплексних контрольних робіт та підсумкової атестації (виконання випускної кваліфікаційної роботи, виконання дисертаційної роботи);
- робота у наукових проблемних групах молодих вчених, семінарах тощо;
- участь у роботі наукових і науково-практичних конференцій, семінарів з фаху, підготовка наукових тез, статей, доповідей;
- виконання завдань, які базуються на використанні сучасних інформаційних технологій і комп'ютерних засобів навчання.

Методичні матеріали для самостійної роботи передбачають можливість проведення самоконтролю з боку ад'юнкта. Для самостійної роботи ад'юнкту також рекомендується відповідна наукова та фахова монографічна і періодична література із спеціальності «Внутрішні хвороби». Матеріально-технічне та інформаційно-технічне забезпечення самостійної роботи аспіранта містить: навчальну і навчально-методичну літературу з внутрішніх хвороб; бібліотеку з читальним залом, укомплектованим відповідно до діючих нормативів; комп'ютерний клас з навчальними та контролюючими програмами з навчальної дисципліни «Внутрішні хвороби» та можливість роботи в мережі інтернет; навчальні кабінети, оглядові, актовий зал тощо; місця проходження практики (клінічна база кафедри військової терапії).

9. Політика курсу

Ад'юнкт повинен:

- вчасно приходити на заняття.
- у випадку пропуску лекційних / практичних занять без поважної причини, ад'юнкт може бути не допущений до підсумкового контролю (заліку), або його підсумкова оцінка буде знижена;
- добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю;
- брати активну участь у практичних заняттях;
- бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими ад'юнктами, зокрема під час обговорення питань на лекційних, практичних та семінарських заняттях;
- на свій вибір має підготувати один реферат / одну презентацію з матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення;
- ад'юнкт може перескласти підсумкову контрольну роботу у випадку отримання оцінки «незадовільно»;
- у випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного чи підсумкового контролю, ад'юнкт отримає «0» балів.
- неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес в УВМА.

Якщо ад'юнкт має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, ад'юнкт має право звернутися до начальника кафедри чи керівництва Академії.

10. Види контролю знань та методи їх проведення

Контроль знань ад'юнктів – складова частина навчально-виховного процесу. Контроль здійснюється для того, щоб виявити якість засвоєних знань, умінь і навичок практичної діяльності. Зміст контролю зумовлений дидактичними цілями і завданнями, що стоять перед вивченням навчальної дисципліни чи окремих її частин.

Кількість контрольних заходів, форми їх проведення, періодичність доводяться до ад'юнктів на початку вивчення дисципліни.

Поточний контроль – оцінювання теоретичних знань і практичних навичок ад'юнктів з конкретного змістового модуля (логічно завершеної частини навчальної дисципліни). Проводиться на всіх видах навчальних занять.

Форми проведення поточного контролю та критерії оцінки рівня знань визначаються кафедрою. Основні форми поточного контролю: усне опитування, письмовий контроль, тестування, ситуаційні задачі, практичні завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Основна мета поточного контролю – постійне отримання викладачем інформації про якість засвоєння ад'юнктами матеріалу навчальної дисципліни, перевірка готовності ад'юнктів до виконання наступних навчальних завдань, а також управління їх навчальною мотивацією. Результати поточного контролю використовуються для коригування методів і засобів навчання та враховуються на заліку. Кількість балів для визначення результатів поточного контролю залежить від рівня знань ад'юнкта, вміння використовувати їх при виконанні практичних завдань, навичок пошуку науково доведеної інформації в мережі Інтернет. Результати поточного контролю фіксуються в журналі обліку навчальних занять.

Поточний та підсумковий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння ад'юнктом навчального матеріалу на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних (семінарських) заняттях. Ці результати можуть зараховуватися як підсумок поточного контролю без додаткового опитування ад'юнкта. Для виявлення рівня компетентностей ад'юнктів, після кожного розділу програми проводиться підсумковий залік – модульний контроль знань (диференційований залік) за рахунок годин, які передбачені на семінарські заняття. Кількість диференційованих заліків з навчальної дисципліни «Внутрішні хвороби» визначається навчальним планом. Диференційовані заліки приймаються викладачами, які проводили практичні, семінарські та інші заняття в навчальній групі або читали лекції з даної дисципліни. Ад'юнкт вважається допущеним до модульного підсумкового контролю (диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом. Для тих ад'юнктів, які не склали підсумковий модульний контроль (диференційований залік), по завершенню вивчення дисципліни передбачається термін для перескладання

Залежно від особливостей дисципліни «Внутрішні хвороби» встановлені такі види контролю знань:

- проведення попереднього тестування для визначення базового рівня знань;

- поточний контроль виконаних практичних завдань, в т.ч. контрольна робота, самостійна робота та письмові модульні контрольні роботи;
- поточний контроль засвоєння матеріалу семінарських (практичних) занять на підставі відповідей на питання, дискусій, повідомлень, доповіді за матеріалом тем, включених до програми циклу;
- індивідуальні навчально-дослідні завдання та їх захист;
- статті, тези, та інші публікації в наукових виданнях, опубліковані за рішенням кафедри за підсумками науково-дослідницької роботи;
- виступи;
- проведення модульного контролю за кожним модулем (складання диференційованого заліку).

На кафедрі військової терапії використовуються такі методи контролю знань, умінь і навичок, як:

- систематичне спостереження за ад'юнктом у процесі навчання;
- індивідуальне та фронтальне опитування (усне та письмове);
- контрольна і самостійна робота (практична, тощо);
- самоконтроль;
- графічна перевірка;
- практичний контроль умінь та навичок;
- програмоване опитування;
- тестовий контроль (в тому числі, комп'ютерний).

Спостереження. Хоча результати спостереження за навчальною діяльністю ад'юнктів викладачі не фіксують в офіційних документах (журналах чи відомостях), однак вони надзвичайно цінні для своєчасної корекції навчального процесу, здійснення індивідуальних та диференційованих підходів до навчання ад'юнктів. Спостерігаючи за роботою ад'юнктів на семінарських і практичних заняттях, викладачі кафедри складають уявлення про те, наскільки плідно проходить їхня самостійна підготовка, якою мірою в них розвинені пізнавальні можливості і творчі здібності, самостійність в оволодінні знаннями, мотивація навчання. Значну роль при цьому відіграють індивідуальні консультації, на яких в довірливій бесіді викладачі не тільки виявляють негативні фактори, а й здійснюють профілактичні заходи щодо попередження низької успішності.

Індивідуальне опитування – це перевірка знань, умінь і навичок у конкретного ад'юнкта, співпраця на рівні «викладач – ад'юнкт». Викладач, уникаючи пасивності інших ад'юнктів, які не підлягають опитуванню, використовує комбіноване (змішане) опитування, за допомогою якого охоплюється кілька ад'юнктів (одночасні самостійні роботи, тощо).

Фронтальне опитування дає можливість викладачу за досить короткий термін перевірити рівень знань у великої кількості ад'юнктів, включаючи їх в активну навчально-пізнавальну діяльність, систематизувати, узагальнити й підсумувати вивчене. Використання методу опитування сприяє повторенню, систематизації і узагальненню вивченого раніше матеріалу.

Усне опитування – найпоширеніший метод контролю знань ад'юнктів, суть якого полягає в постановці перед ними запитань за змістом навчального матеріалу, що виноситься для контролю, та оцінюванні їхніх відповідей. Усне опитування проводиться в різних формах (індивідуальне, фронтальне). Викладач безпосередньо спілкується з ад'юнктом, виявляє рівень його знань, ставить додаткові, перевірочні запитання.

Письмовий контроль – дає можливість викладачам одночасно перевірити знання, уміння та навички аспірантів однієї чи декількох груп. Цей метод, відрізняючись простотою застосування, дозволяє викладачам економніше використовувати навчальний час, досягати єдності вимог, індивідуалізувати їх. Крім того, письмові роботи дають можливість виявляти уміння логічно, послідовно і стисло висловлювати свої думки на аркуші паперу. Варто також зазначити, що письмові контрольні роботи ад'юнктів оцінюються з вищою об'єктивністю, ніж результати усного опитування, тому що викладачі не обмежені часом. До недоліків цього методу відносять такі: відсутність живого контакту викладача з ад'юнктами, цілеспрямованих впливів на зміст їхньої навчальної праці, що в цілому знижує виховну функцію контролю; успіхи і помилки чи неточності ад'юнкта, зафіксовані в контрольній роботі, ніби «віддаляють» від нього час до повідомлення результатів, що не дозволяє мобільно проводити корекцію знань, як при усному опитуванні; Письмовий контроль, який є трудомістким, вимагає копіткої роботи викладачів як з підготовки індивідуальних завдань, так і в забезпеченні самостійного їх виконання ад'юнктами. Питання для самостійних і контрольних робіт розробляються на основі предметних програм і змісту підручників. Вони бувають різні за рівнем складності, починаючи з репродуктивних і закінчуючи проблемнопошуковими, творчими. Відповіді на поставлені питання виявляють уміння ад'юнктів застосовувати набуті знання в практичній діяльності.

Графічна перевірка – використовується переважно при вивченні можливостей графічного оформлення дисертаційного матеріалу, практикуми з обробки результатів тощо. Форми графічної перевірки знань, умінь та навичок ад'юнктів дуже різноманітні: креслення, схеми процесів, побудова діаграм, розробка проектів тощо. Крім перевірки теоретичних знань, графічні контрольні роботи дозволяють викладачам виявити у ад'юнктів вміння та навички узагальнювати, класифікувати вивчений матеріал, просторову уяву, спеціальні вміння та ін. Завдяки тому, що кожен із ад'юнктів виконує індивідуальне завдання, цей метод контролю сприяє розвитку їхньої пізнавальної самостійності, наполегливості, вихованню сумлінності, відповідальності. Оцінювання графічних робіт проходить у вигляді співбесіди з викладачем, де ад'юнкт захищає виконану роботу, а викладач вказує на позитивні та негативні

аспекти графічних робіт та виставляє оцінку в журнал. Іншою формою оцінювання графічних робіт ад'юнктів є їх публічний аналіз та обговорення. Для цього усі графічні роботи ад'юнктів (презентації) за темою чи модулем навчальної програми заслуховуються на конференції, тут важливим стає порівняння й оцінка ад'юнктами власних та робіт своїх одногрупників.

Практичний контроль умінь та навичок – здійснюється через контрольні завдання, які вимагають виконання ад'юнктами певних дій, операцій, діагностичних обстежень. У практичні завдання викладачі інколи вводять запитання, які вимагають теоретичного обґрунтування виконуваних робіт. Практичний контроль знань дозволяє перевірити уміння і навички ад'юнктів виконувати певні діагностичні маніпуляції, оперативних втручань тощо.

Програмоване опитування – полягає в доборі однакових (стандартних) за складністю та кількістю питань для всієї групи. Цей вид опитування може бути безмашинним (ад'юнктам роздаються картки для безмашинного контролю) або машинним (за допомогою комп'ютерів).

Самоконтроль призначений для самооцінки ад'юнктами якості засвоєння навчального матеріалу з конкретної теми навчальної дисципліни. З цією метою у завданнях на самостійну підготовку передбачаються питання для самоконтролю.

Тестовий контроль – найбільш популярний метод діагностики освітньокваліфікаційного рівня підготовки ад'юнктів.

Для контролю самостійної роботи ад'юнктів та з урахуванням вимог щодо наукової складової підготовки здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії навчальною програмою і планом передбачається виконання ад'юнктами самостійних проектів (рефератів, оглядів джерел, мультимедійних та інших презентацій тощо) з подальшим контролем їх виконання.

Методи підсумкового контролю: диференційований залік, іспит. По закінченню вивчення навчальної дисципліни за умов здачі усіх передбачених програмою контрольних заходів проводиться підсумковий контроль, який проводиться у вигляді іспиту в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою навчальної дисципліни. Ад'юнкт не може бути звільнений від здачі іспиту і отримати оцінку з навчальної дисципліни “Внутрішні хвороби” автоматично.

Форма проведення усіх видів контролю (усна, письмова, комбінована), зміст і структура контрольних завдань, білетів та критерії оцінювання обговорюються на засіданні кафедри і затверджуються начальником кафедри не пізніше ніж за місяць до початку складання контрольного заходу. Названі матеріали дійсні протягом навчального року, вони є складовою навчально-методичної документації з дисципліни і зберігаються на кафедрі. Можливе поєднання різних форм контролю.

11. Шкала оцінок

Оцінка успішності ад'юнкта з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння модуля і має визначення за системою ECTS та шкалою, прийнятою в Україні.

Максимальна кількість балів, яку ад'юнкт може набрати під час всіх передбачених практичних та семінарських занять, дорівнює 760 балів. За іспит ад'юнкт може набрати максимально 417 балів.

Рейтингова оцінка ад'юнкта з дисципліни складається з балів, що він отримує під час вивчення дисципліни: відповіді на 61 семінарському занятті; виконання 91 практичного завдання; проведення іспиту. Бали, які ад'юнкт отримав під час всіх передбачених семінарських та практичних занять складають 60% від рейтингової оцінки, іспит – 40% відповідно. Підвищити оцінку можливо за рахунок виконання індивідуального завдання.

Система оцінювання за дисципліну

Робота на практичних, самостійних та семінарських заняттях з дисципліни «Внутрішні хвороби».

Оцінка за одну відповідь дорівнює:

- повне та самостійне виконання практичного завдання
або повна та обґрунтована відповідь на запитання 5;
- неповне, але самостійне виконання практичного завдання
або повна відповідь на запитання 4;
- виконання практичного завдання за допомогою викладача
або неповна відповідь на запитання 3;
- слухачі не здатний виконати практичне завдання навіть
за допомогою викладача або відсутня відповідь на
запитання 2.

Максимальна кількість балів на всіх практичних та семінарських заняттях дорівнює:

$$152 \times 5 = 760$$

Мінімальна кількість балів, яку слухач може набрати під час всіх передбачених практичних та семінарських занять з дисципліни, дорівнює:

$$152 \times 3 = 456.$$

Індивідуальне завдання

Вага індивідуального завдання не повинна перевищувати коефіцієнт 0,1 від загальної кількості балів. За відпрацьоване індивідуальне завдання ад'юнкт отримує від 50 до 90 балів.

Критерії оцінювання занять з дисципліни «Внутрішні хвороби»

Тема	Максимальний бал	Мінімальний бал
Розділ 1	85	51
Розділ 2	90	54
Розділ 3	110	66
Розділ 4	75	45
Розділ 5	50	30

Розділ 6	65	39
Розділ 7	75	45
Розділ 8	80	48
Розділ 9	130	78
Всього	760	456
Індивідуальне завдання	90	50
Іспит	417	250
Разом сума балів	1267	756

Критерії оцінювання до іспиту

Максимальна кількість балів, що може отримати слухач за іспит дорівнює 417, а мінімальна – 250.

Критерії	Бали
повна відповідь на питання білету	417
не повна відповідь на питання білету	342
часткова відповідь на питання білету	250
відповідь на питання білету містить грубі помилки	0
відсутність відповіді на теоретичне питання білету	0

Порядок застосування рейтингової системи оцінювання

Рейтингова система оцінювання успішності з навчальної дисципліни доводиться ад'юнктам на першому занятті.

Рейтингова оцінка (сума балів), яку ад'юнкт набрав з навчальної дисципліни за результатом всіх видів навчальних занять, доводиться до ад'юнкта на останньому занятті.

Рейтингова оцінка (в балах) навчальної дисципліни визначається як сума рейтингового балу, що ад'юнкт набрав протягом навчальних занять, виконання індивідуального завдання та рейтингового балу за результатами відповідей на іспиті.

Для визначення оцінки за шкалою ЄКТС та національною шкалою рейтингова оцінка (в балах) навчальної дисципліни переводиться згідно з таблицею.

Рейтингова оцінка	Відсоткове співвідношення	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
1139-1267	90-100	A	відмінно
1039-1128	82-89	B	добре
950-1026	75-81	C	
849-938	67-74	D	задовільно
760-836	60-66	E	
443-748	35-59	FX	незадовільно
13-431	1-34	F	

Навчальна дисципліна зараховується слухачу, якщо він набрав не менше 756 балів (456 за поточну діяльність, 50 за індивідуальне завдання та 250 за іспит). Отримані результати вносять до відомості обліку успішності.

Умови допуску до іспиту

Іспит здійснюється по завершенню вивчення всіх тем дисципліни на останньому контрольному занятті. Ад'юнкт допускається до іспиту, якщо він до початку іспиту ліквідував заборгованість за всіма видами робіт, які передбачені робочим навчальним планом (робочою програмою навчальної дисципліни) та при вивченні дисципліни набрав кількість балів, не меншу за мінімальну (456 балів). Ад'юнкт, який набрав протягом навчання рейтингову оцінку з кредитного модуля менше за 431 бал, до іспиту не допускається. Він отримує оцінку F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни.

Оцінка знань ад'юнктів за іспит

Під час визначення оцінки ад'юнктів за іспит враховуються:

- рівень фахової (наукової) підготовки, знання керівних документів, уміння творчо застосовувати отримані знання для вирішення практичних завдань;
- якість доповіді (обґрунтованість, чіткість, стислість), здатність упевнено та правильно відповідати на питання, логічно будувати свою відповідь, аргументовано відстоювати свою точку зору.

Результати складання іспиту ад'юнктами оцінюються за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Оцінка виставляється як середнє арифметичне із оцінок за відповіді на питання екзаменаційного білету з урахуванням оцінок за відповіді на всі додаткові питання.

При цьому:

90-100 балів відповідають оцінці за національною шкалою – “відмінно”, за шкалою ЄКТС – “А”;

82-89 балів – “добре” – “В”;

75-81 балів – “добре” – “С”;

66-74 бали – “задовільно” – “D”;

60-65 бали – “задовільно” – “E”;

30-59 балів – “незадовільно” – “FX” – з можливістю повторного складання;

0-34 бали – “незадовільно” – “F” – з обов’язковим повторним вивченням навчальної дисципліни.

Знання ад’юнктів оцінюються за результатами відповідей на кожне з питань відповідного розділу за 100-бальною шкалою:

“96-100” – ад’юнкт має системні, глибокі знання, виявляє неординарні творчі здібності, вміє формулювати і визначати шляхи розв’язування проблеми, виявляє власне ставлення до них;

“90-95” – ад’юнкт має глибокі знання, здатний аргументовано і творчо використовувати їх у нестандартних ситуаціях, вміє формулювати і визначати шляхи розв’язування проблеми;

“82-89” – ад’юнкт вільно володіє матеріалом, застосовує знання в дещо змінній інтерпретації, використовує загальновідомі докази у власній аргументації;

“75-81” – знання ад’юнкта є достатньо повними, слухач вміє правильно аналізувати теоретичний матеріал, робити висновки. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями;

“65-74” – ад’юнкт правильно, логічно відтворює матеріал, застосовує знання у стандартних ситуаціях, розуміє основні теоретичні положення, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок;

“60-65” – ад’юнкт виявляє знання і розуміння основних положень теоретичного матеріалу, вміє застосовувати знання при розв’язанні завдань за зразком. Відповідь його правильна, але недостатньо обґрунтована;

“50-59” – ад’юнкт знає близько половини теоретичного матеріалу, під час викладення матеріалу допускає суттєві неточності, для надання правильних відповідей йому потрібна допомога членів комісії;

“36-49” – ад’юнкт відтворює менше половини матеріалу, дає відповіді з допомогою членів комісії;

“21-35” – ад’юнкт фрагментарно відтворює незначну частину теоретичного матеріалу з зазначених питань співбесіди, виявляє невпевненість і неточність у відповідях на додаткові й навідні питання;

“1-20” – ад’юнкт не розрізняє об’єкта теоретичного матеріалу, не може дати відповідь на елементарні питання.

Оцінка визначається як середній бал за окремі питання. Максимальна оцінка становить 100 балів.

Загальна оцінка за іспит визначається як середньоарифметичне із оцінок членів підкомісії з округленням у найближчий бік до цілих чисел, за умови отримання слуха ад'юнктом чем позитивних оцінок за кожную частину іспиту.

12. Структура та розподіл навчального часу з тем і видів навчальних занять з навчальної дисципліни «Внутрішні хвороби»

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва змістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально-технічне забезпечення	Інформаційно-методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
Семестр 3							
Змістовий модуль 1. Хвороби органів дихання та професійні хвороби							
1	Лекція	2	2	-	Хронічне обструктивне захворювання легень	1. Текст лекції. 2. Набір схем, таблиць, слайдів, мультимедійна презентація	Див.розд.11
2	Лекція	2	2	-	Пневмонії	1. Текст лекції. 2. Набір схем, таблиць, слайдів, мультимедійна презентація	Див.розд.11
3	Семінарське заняття	2	2	-	Методи обстеження хворих з патологією органів дихання. Функціональна діагностика. Лабораторні та рентгенологічні методи дослідження	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
4	Семінарське заняття	2	2	-	Гострі респіраторні захворювання. Профілактика грипу та гострих респіраторних вірусних інфекцій	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
5	Семінарське заняття	2	2	-	Рак легень	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
6	Семінарське заняття	2	2	-	Хвороби плеври. Плеврити. Пневмоторакс. Покази до плевральної пункції та дренування порожнини плеври.	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва вмістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально- технічне забезпечення	Інформаційно- методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
7	Семінарське заняття	2	2	-	Легеневе серце. Тромбоемболія легеневої артерії.	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
8	Практичне заняття	2	2	-	Пневмонії	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
9	Практичне заняття	2	2	-	Інтерстиціальні захворювання легень. Ідіопатичний легеневий фіброз	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
10	Практичне заняття	2	2	-	Саркоїдоз органів дихання	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
11	Практичне заняття	2	2	-	Паразитарні та грибкові захворювання легень.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва вмістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально- технічне забезпечення	Інформаційно- методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
12	Практичне заняття	2	2	-	Муковісцидоз	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
13	Практичне заняття	2	2	-	Легенева недостатність. Синдром нічного апное	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
14	Практичне заняття	2	2	-	Клінічна фармакологія основних груп препаратів, що застосовуються в лікуванні захворювань органів дихання.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
15	Практичне заняття	2		-	Пневмоконіози. Пилові бронхіти. Екзогенні альвеоліти	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
16	Самостійна робота	2	-	2	Інтерстиціальні захворювання легень. Ідіопатичний легеневий фіброз	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва змістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально- технічне забезпечення	Інформаційно- методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
17	Самостійна робота	2	-	2	Імунотропний вплив вірусів і бактерій. Опортуністичні інфекції. Вплив антибактеріальних препаратів на імунну систему. Методи імунопрофілактики. Методи раціональної антибіотикотерапії	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
18	Самостійна робота	2	-	2	Особливості перебігу і лікування захворювань органів дихання у вагітних, хворих похилого та старечого віку.	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
19	Самостійна робота	2	-	2	Клінічна фармакологія основних груп препаратів, що застосовуються в лікуванні захворювань органів дихання	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
20	Самостійна робота	2	-	2	Немедикаментозні методи реабілітації при захворюваннях органів дихання	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
Змістовий модуль 2. Хвороби серцево-судинної системи							
21	Лекція	2	2	-	Артеріальні гіпертензії. Есенціальна гіпертензія	1. Текст лекції. 2. Набір схем, таблиць, слайдів, мультимедійна презентація	Див.розд.11
22	Лекція	2	2	-	Гострий коронарний синдром. Нестабільна стенокардія. Інфаркт міокарда. Інтервенційна терапія	1. Текст лекції. 2. Набір схем, таблиць, слайдів, мультимедійна презентація	Див.розд.11
23	Лекція	2	2	-	Лікування окремих форм порушень серцевого ритму та провідності. Клінічна фармакологія антиаритмічних, антитромбоцитарних препаратів, антикоагулянтів.	1. Текст лекції. 2. Набір схем, таблиць, слайдів, мультимедійна презентація	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва вмістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально- технічне забезпечення	Інформаційно- методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
24	Семінарське заняття	2	2	-	Методи обстеження при серцево- судинній патології. Значення лабораторних та інструментальних методів дослідженн в діагностиці захворювань	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
25	Семінарське заняття	1	1	-	Вторинні артеріальні гіпертензії. Гіпертензивні кризи	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
26	Семінарське заняття	1	1	-	Клінічна фармакологія антигіпертензивних засобів	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
27	Семінарське заняття	2	2	-	Ішемічна хвороба серця. Стабільна стенокардія	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
28	Семінарське заняття	2	2	-	Основні групи та клінічна фармакологія засобів, що використовуються при лікуванні хворих з ішемічною хворобою серця	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
29	Семінарське заняття	2	2	-	Шлуночкова екстрасистолія, пароксизмальна шлуночкова тахікардія. Фатальні порушення ритму та провідності.	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
30	Семінарське заняття	2	2	-	Гостра серцева недостатність. Серцева астма. набряк легень. Кардіогенний шок	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва вмістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально- технічне забезпечення	Інформаційно- методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
31	Практичне заняття	1	1	-	Атеросклероз	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання.	Див.розд.11
32	Практичне заняття	1	1	-	Клінічна фармакологія основних груп препаратів, що застосовуються при лікуванні хворих з атеросклерозом.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
33	Практичне заняття	2	2	-	Інтенсивна терапія і реанімація при захворюваннях серця. Зупинка кровообігу та дихання. Раптова серцева смерть. Причини. Діагностика. Тактика лікаря. Методи оживлення. Реабілітація.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
34	Практичне заняття	2	2	-	Міокардити	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
35	Практичне заняття	2	2	-	Кардіоміопатії	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва вмістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально- технічне забезпечення	Інформаційно- методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
36	Практичне заняття	2	2	-	Інфекційний ендокардит	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
37	Практичне заняття	2	2	-	Захворювання перикарду	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
38	Практичне заняття	2	2	-	Фібриляція та тріпотіння передсердь. Надшлуночкова пароксизмальна тахікардія.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
39	Практичне заняття	2	2	-	Блокади серця	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
40	Практичне заняття	2	2	-	Серцева недостатність. Класифікація (клінічні стадії, варіанти, функціональні класи за критеріями NYHA).	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва вмістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально- технічне забезпечення	Інформаційно- методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
41	Практичне заняття				Гостра судинна недостатність (непритомність, колапс, шок).	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
42	Самостійна робота	2	-	2	Особливості ведення і реабілітації хворих після кардіохірургічних втручань	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
43	Самостійна робота				Патологічні порушення діяльності серцево-судинної системи в перименопаузальному періоді	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
44	Самостійна робота	1	-	1	Захворювання серцево-судинної системи у вагітних. Тактика лікаря, методи профілактики.	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
45	Самостійна робота	2	-	2	Соматоформна вегетативна дисфункція	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
46	Самостійна робота	2	-	2	Вроджені вади серця	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
47	Самостійна робота	2	-	2	Особливості перебігу серцево-судинних захворювань у хворих похилого та старечого віку	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва змістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально-технічне забезпечення	Інформаційно-методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 3. Хвороби органів травлення							
48	Лекція	2	2		Рак стравоходу. Рак шлунку. Рак кишківника. Діагностика передракових станів в гастроентерології	1. Текст лекції. 2. Набір схем, таблиць, слайдів, мультимедійна презентація	Див.розд.11
49	Лекція	1	1	-	Хронічні гепатити. Неалкогольний стеатогепатит. Алкогольна хвороба печінки.	1. Текст лекції. 2. Набір схем, таблиць, слайдів, мультимедійна презентація	Див.розд.11
50	Лекція	1	1	-	Цирози печінки	1. Текст лекції. 2. Набір схем, таблиць, слайдів, мультимедійна презентація	Див.розд.11
51	Семінарське заняття	2	2	-	Методи обстеження хворих з патологією органів травлення. Діагностичні можливості візуальних методів дослідження (рентгенологічних, сонографічних). Інтрагастральна рН-метрія. Методи дослідження мікробіоценозу дигестивного тракту та гелікобактеріозу.	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
52	Семінарське заняття	2	2	-	Виразкова хвороба. Хвороби оперованого шлунку.	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва вмістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально- технічне забезпечення	Інформаційно- методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
53	Семінарське заняття	1	1	-	Синдром холестазу. Диференційний діагноз жовтяниць	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
54	Семінарське заняття	1	1	-	Хронічні гепатити. Неалкогольний стеатогепатит. Алкогольна хвороба печінки.	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
55	Семінарське заняття	1	1	-	Цирози печінки	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
56	Семінарське заняття	1	1	-	Гостра печінкова недостатність	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
57	Семінарське заняття	2	2	-	Хронічний панкреатит	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
58	Семінарське заняття	1	1	-	Синдром «гострого живота»	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
59	Семінарське заняття	1	1	-	Внутрішні кровотечі в гастроентерології. Кров у випорожненні.	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва вмістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально- технічне забезпечення	Інформаційно- методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
60	Практичне заняття	2	2	-	Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба. Ахалазія кардії.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
61	Практичне заняття	2	2	-	Функціональна шлункова диспепсія. Гастрити. Дуоденіти.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
62	Практичне заняття	2	2	-	Виразкова хвороба. Хвороби оперованого шлунку.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
63	Практичне заняття	2	2	-	Хронічний некаменевий холецистит. Жовчнокам'яна хвороба.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
64	Практичне заняття	1	1	-	Синдром холестазу. Диференційний діагноз жовтяниць	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва вмістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально- технічне забезпечення	Інформаційно- методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
65	Практичне заняття	1	1	-	Гостра печінкова недостатність	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
66	Практичне заняття	2	2	-	Синдром надлишкового бактеріального росту	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
67	Практичне заняття	2	2	-	Функціональні захворювання кишок. Синдром подразненої кишки.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
68	Практичне заняття	2	2	-	Неспецифічний виразковий коліт. Хвороба Крона.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
69	Практичне заняття	2	2	-	Злоякісні пухлини гепатобіліарної системи. Рак підшлункової залози.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва вмістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально- технічне забезпечення	Інформаційно- методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
70	Практичне заняття	1	1	-	Синдром «гострого живота»	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
71	Практичне заняття	1	1	-	Внутрішні кровотечі в гастроентерології. Кров у випорожненні.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
72	Практичне заняття	2	2	-	Клінічна фармакологія препаратів, що застосовують при лікуванні пацієнтів із захворюваннями органів травлення.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
73	Самостійна робота	2	-	2	Рак стравоходу. Рак шлунку. Рак кишківника. Діагностика передракових станів в гастроентерології	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
74	Самостійна робота	2	-	2	Хронічні гепатити. Неалкогольний стеатогепатит. Алкогольна хвороба печінки.	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
75	Самостійна робота	2	-	2	Особливості клініки та лікування захворювань органів травлення у хворих похилого та старечого віку.	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва змістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально- технічне забезпечення	Інформаційно- методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
76	Самостійна робота	2	-	2	Клінічна фармакологія препаратів, що застосовують при лікуванні пацієнтів із захворюваннями органів травлення.	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
Змістовий модуль 4. Хвороби нирок							
77	Лекція	2	2	-	Хронічна хвороба нирок	1. Текст лекції. 2. Набір схем, таблиць, слайдів, мультимедійна презентація	Див.розд.11
78	Лекція	2	2	-	Гломерулонефрит: гострий, швидкопрогресуючий, хронічний.	1. Текст лекції. 2. Набір схем, таблиць, слайдів, мультимедійна презентація	Див.розд.11
79	Семінарське заняття	2	2	-	Методи обстеження при патології нирок	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
80	Семінарське заняття	2	2	-	Гломерулонефрит: гострий, швидкопрогресуючий, хронічний.	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
81	Семінарське заняття	2	2	-	Нефротичний синдром	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
82	Семінарське заняття	2	2	-	Хронічний пієлонефрит. Нефролітіаз.	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва змістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально-технічне забезпечення	Інформаційно-методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
83	Семінарське заняття	2	2	-	Нефропатія вагітних. Ниркова еклампсія.	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
84	Семінарське заняття	2	2	-	Гостре ураження нирок. Хронічна ниркова недостатність. Інтенсивна терапія при захворюваннях нирок.	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
85	Практичне заняття	2	2	-	Методи обстеження при патології нирок	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
86	Практичне заняття	2	2	-	Хронічна хвороба нирок	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
87	Практичне заняття	4	4	-	Гломерулонефрит: гострий, швидкопрогресуючий, хронічний.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
88	Практичне заняття	2	2	-	Нефротичний синдром	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва вмістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально- технічне забезпечення	Інформаційно- методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
89	Практичне заняття	2	2	-	Хронічний пієлонефрит. Нефролітіаз.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
90	Практичне заняття	2	2	-	Нефропатія вагітних. Ниркова еклампсія.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
91	Практичне заняття	4	4	-	Гостре ураження нирок. Хронічна ниркова недостатність. Інтенсивна терапія при захворюваннях нирок.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
92	Практичне заняття	2	2	-	Гостра затримка сечі.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
93	Практичне заняття	2	2	-	Особливості перебігу та лікування хвороб нирок у хворих похилого та старечого віку.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва змістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально- технічне забезпечення	Інформаційно- методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
94	Самостійна робота	2	-	2	Нефротичний синдром	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
95	Самостійна робота	2	-	2	Нефропатія вагітних	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
96	Самостійна робота	2	-	2	Гостра затримка сечі.	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
97	Самостійна робота	2	-	2	Особливості перебігу та лікування хвороб нирок у хворих похилого та старечого віку.	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
Семестр 4							
Змістовий модуль 1. Хвороби органів дихання та професійні хвороби							
98	Семінарське заняття	2	2	-	Нагнійні захворювання легень. Абсцес легень. Бронхоектатична хвороба. Емпієма плеври.	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
99	Практичне заняття	2	2	-	Легенева кровотеча	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва змістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально-технічне забезпечення	Інформаційно-методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
100	Практичне заняття	2	2	-	Гостра дихальна недостатність	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
101	Практичне заняття	2	2	-	Хвороби органів дихання токсико-хімічної етіології	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
Змістовий модуль 5. Клінічна алергологія							
102	Лекція	2	-	2	Бронхіальна астма	1. Текст лекції. 2. Набір схем, таблиць, слайдів, мультимедійна презентація	Див.розд.11
103	Лекція	2	-	2	Основні принципи лікування алергічних хвороб. Специфічна гіпосенсибілізація. Інтенсивна терапія і реанімація при алергічних захворюваннях. Профілактика алергічних хвороб.	1. Текст лекції. 2. Набір схем, таблиць, слайдів, мультимедійна презентація	Див.розд.11
104	Семінарське заняття	2	2	-	Принципи діагностики алергічних захворювань (алергологічний анамнез, елімінаційні проби, провокаційні тести, лабораторні, інструментальні методи дослідження).	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
105	Семінарське заняття	2	2	-	Алергічний риніт. Атопічний дерматит. Полінози. Кропив'янка. Харчова алергія.	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва вмістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально- технічне забезпечення	Інформаційно- методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
10 6	Семінарське заняття	4	4	-	Гострі алергічні реакції. Медикаментозна алергія. Ангіневротичний набряк. Анафілаксія.	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
10 7	Семінарське заняття	2	2	-	Бронхіальна астма	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
10 8	Семінарське заняття	2	2	-	Основні принципи лікування алергічних хвороб. Специфічна гіпосенсибілізація. Інтенсивна терапія і реанімація при алергічних захворюваннях. Профілактика алергічних хвороб.	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
10 9	Практичне заняття	4	4	-	Принципи діагностики алергічних захворювань (алергологічний анамнез, елімінаційні проби, провокаційні тести, лабораторні, інструментальні методи дослідження).	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
11 0	Практичне заняття	4	4	-	Алергічний риніт. Атопічний дерматит. Полінози. Кропив'янка. Харчова алергія.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
11 1	Практичне заняття	4	4	-	Гострі алергічні реакції. Медикаментозна алергія. Ангіневротичний набряк. Анафілаксія.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11

[illegible]

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва змістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально-технічне забезпечення	Інформаційно-методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
118	Лекція	2	2	-	Анемії	1. Текст лекції. 2. Набір схем, таблиць, слайдів, мультимедійна презентація	Див.розд.11
119	Лекція	2	2	-	Гемобластози	1. Текст лекції. 2. Набір схем, таблиць, слайдів, мультимедійна презентація	Див.розд.11
120	Семінарське заняття	2	2	-	Анемії	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
121	Семінарське заняття	2	2	-	Гемобластози	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
122	Семінарське заняття	2	2	-	Геморагічні захворювання і синдроми	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
123	Семінарське заняття	2	2	-	Синдром дисемінованого внутрішньосудинного зсідання крові	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
124	Семінарське заняття	2	2	-	Лімфаденопатії. Лейкемоїдні реакції. Лейкопенії. Агранулоцитоз	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
125	Семінарське заняття	2	2	-	Кровотечі та крововтрата. Показання, правила та техніка переливання компонентів крові та кровозамінників.	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва вмістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально- технічне забезпечення	Інформаційно- методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
12 6	Практичне заняття	4	4	-	Клініко-лабораторні методи обстеження гематологічних хворих. Нормативи показників периферичної крові. Інтерпретація аналізу крові, мієлограми	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
12 7	Практичне заняття	4	4	-	Анемії	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
12 8	Практичне заняття	2	2	-	Гемобластози	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
12 9	Практичне заняття	4	4	-	Геморагічні захворювання і синдроми	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
13 0	Практичне заняття	4	4	-	Синдром дисемінованого внутрішньосудинного зсідання крові	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11

[illegible]

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва вмістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально- технічне забезпечення	Інформаційно- методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
13 7	Лекція	2	2	-	Хвороби щитоподібної залози. Йододефіцитні захворювання. Вузловий зоб. Дифузний токсичний зоб. Гіпотиреоз. Тиреоїдити	1. Текст лекції. 2. Набір схем, таблиць, слайдів, мультимедійна презентація	Див.розд.11
13 8	Лекція	2	2	-	Цукровий діабет. Особливості перебігу цукрового діабету 1 і 2 типу	1. Текст лекції. 2. Набір схем, таблиць, слайдів, мультимедійна презентація	Див.розд.11
13 9	Семінарське заняття	2	2	-	Методи обстеження хворих з ендокринною патологією.	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
14 0	Семінарське заняття	2	2	-	Хвороби гіпофіза та гіпоталамуса. Гіпоталамічний синдром. Гіпопітуїтаризм. Акромегалія. Хвороба Іценко- Кушинга. Гіперпролактинемія. Нецукровий діабет.	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
14 1	Семінарське заняття	2	2	-	Хвороби щитоподібної залози. Йододефіцитні захворювання. Вузловий зоб. Дифузний токсичний зоб. Гіпотиреоз. Тиреоїдити	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
14 2	Семінарське заняття	2	2	-	Цукровий діабет. Особливості перебігу цукрового діабету 1 і 2 типу	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
14 3	Семінарське заняття	2	2	-	Ускладнення цукрового діабету. Коми при цукровому діабеті	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва вмістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально- технічне забезпечення	Інформаційно- методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
14 4	Семінарське заняття	2	2	-	Інтенсивна терапія і реанімація при ендокринних захворюваннях. Тиреотоксична криза. Гіпотиреοїдна кома. Гостра недостатність наднирникових залоз (Адiсонова криза)	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
14 5	Практичне заняття	2	2	-	Методи обстеження хворих з ендокринною патологією.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
14 6	Практичне заняття	2	2	-	Хвороби гіпофіза та гіпоталамуса. Гіпоталамічний синдром. Гіпопітуїтаризм. Акромегалія. Хвороба Іценко- Кушинга. Гіперпролактинемія. Нецукровий діабет.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
14 7	Практичне заняття	4	4	-	Хвороби щитоподібної залози. Йододефіцитні захворювання. Вузловий зоб. Дифузний токсичний зоб. Гіпотиреоз. Тиреоїдити	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
14 8	Практичне заняття	2	2	-	Цукровий діабет. Особливості перебігу цукрового діабету 1 і 2 типу	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва вмістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально- технічне забезпечення	Інформаційно- методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
14 9	Практичне заняття	2	2	-	Ускладнення цукрового діабету. Коми при цукровому діабеті	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
15 0	Практичне заняття	2	2	-	Захворювання наднирників. Хвороба Адінсона.Синдром Іценко-Кушинга. Первинний альдостеронізм. Феохромоцитома.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
15 1	Практичне заняття	2	2	-	Ожиріння. Метаболічний синдром	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
15 2	Практичне заняття	2	2	-	Клімакс. Патологічний клімакс. Остеопороз.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
15 3	Практичне заняття	4	4	-	Інтенсивна терапія і реанімація при ендокринних захворюваннях. Тиреотоксична криза. Гіпотиреоїдна кома. Гостра недостатність надниркових залоз (Адінсонова криза)	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва змістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально- технічне забезпечення	Інформаційно- методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
15 4	Самостійна робота	2	-	2	Ускладнення цукрового діабету. Коми при цукровому діабеті	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
15 5	Самостійна робота	2	-	2	Захворювання наднирників. Хвороба Адісона. Синдром Іценко- Кушинга. Первинний альдостеронізм Феохромоцитома	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
15 6	Самостійна робота	2	-	2	Ожиріння. Метаболічний синдром	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
15 7	Самостійна робота	2	-	2	Клімакс. Патологічний клімакс. Остеопороз.	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
15 8	Самостійна робота	2	-	2	Інтенсивна терапія і реанімація при ендокринних захворюваннях. Тиреотоксична криза. Гіпотиреоїдна кома. Гостра недостатність наднирникових залоз (Адісонова криза)	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
Змістовий модуль 8. Ревматичні хвороби							
15 9	Лекція	2	2	-	Ревматоїдний артрит	1. Текст лекції. 2. Набір схем, таблиць, слайдів, мультимедійна презентація	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва вмістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально- технічне забезпечення	Інформаційно- методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
16 0	Лекція	2	2	-	Спондилоартрити. Анкілозуючий спондилоартрит. Псоріатичний артрит. Реактивні поліартрити. Хвороба Рейтера.	1. Текст лекції. 2. Набір схем, таблиць, слайдів, мультимедійна презентація	Див.розд.11
16 1	Семінарське заняття	2	2	-	Гостра ревматична лихоманка	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
16 2	Семінарське заняття	2	2	-	Хронічна ревматична хвороба серця. Набуті вади серця	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
16 3	Семінарське заняття	2	2	-	Дрібнокристалічні артропатії. Подагра. Хондрокальциноз	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
16 4	Семінарське заняття	2	2	-	Системний червоний вовчак. Системні васкуліти. Вузликовий поліартеріт	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
16 5	Семінарське заняття	2	2	-	Системна склеродермія Дерматоміозит (поліоміозит). Паранеопластичні артропатії	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
16 6	Семінарське заняття	2	2	-	Клінічна фармакологія імуномодуючих та протизапальних препаратів, хондромодуляторів	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва вмістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально- технічне забезпечення	Інформаційно- методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
16 7	Практичне заняття	2	2	-	Методи обстеження хворих із ревматичними захворюваннями. Лабораторна біохімічна, імунологічна діагностика. Рентгенологічні та ультразвукові методи дослідження серця і суглобів. ЕКГ, ехокардіографія	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
16 8	Практичне заняття	2	2	-	Гостра ревматична лихоманка	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
16 9	Практичне заняття	2	2	-	Хронічна ревматична хвороба серця. Набуті вади серця	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
17 0	Практичне заняття	2	2	-	Ревматоїдний артрит	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
17 1	Практичне заняття	2	2	-	Спондилоартрити. Анкілозуючий спондилоартрит. Псоріатичний артрит. Реактивні поліартрити. Хвороба Рейтера.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва вмістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально- технічне забезпечення	Інформаційно- методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
17 2	Практичне заняття	2	2	-	Дрібнокристалічні артропатії. Подагра. Хондрокальциноз	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
17 3	Практичне заняття	2	2	-	Остеоартроз	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
17 4	Практичне заняття	2	2	-	Системний червоний вовчак. Системні васкуліти. Вузликовий поліартеріт	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
17 5	Практичне заняття	2	2	-	Системна склеродермія Дерматоміозит (поліоміозит). Паранеопластичні артропатії	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
17 6	Практичне заняття	2	2	-	Гострий біль (біль голови, у ший, у спині, у м'яких тканинах).	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва змістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально-технічне забезпечення	Інформаційно-методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
17 7	Самостійна робота	2	-	2	Методи обстеження хворих із ревматичними захворюваннями. Лабораторна біохімічна, імунологічна діагностика. Рентгенологічні та ультразвукові методи дослідження серця і суглобів. ЕКГ, ехокардіографія	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
17 8	Самостійна робота	2	-	2	Остеоартроз	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
17 9	Самостійна робота	2	-	2	Гострий біль (біль голови, у шиї, у спині, у м'яких тканинах).	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
18 0	Самостійна робота	2	-	2	Клінічна фармакологія імуномодуючих та протизапальних препаратів, хондромодуляторів	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
18 1	Самостійна робота	2	-	2	Особливості перебігу ревматичних захворювань у хворих похилого та старечого віку.	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
Змістовий модуль 9. Інтенсивна терапія. Невідкладні стани							
18 2	Лекція	2	2	-	Принципи надання невідкладної допомоги. Етичні та юридичні аспекти. Серцево-легенева реанімація (конікотомія, трахеотомія, ШВЛ, непрямий та прямий масаж серця, дефібриляція). Особливості реанімації людей похилого віку	1. Текст лекції. 2. Набір схем, таблиць, слайдів, мультимедійна презентація	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва вмістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально- технічне забезпечення	Інформаційно- методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
18 3	Лекція	2	2	-	Гострі радіаційні ураження. Організація допомога при масових гострих радіаційних ураженнях	1. Текст лекції. 2. Набір схем, таблиць, слайдів, мультимедійна презентація	Див.розд.11
18 4	Лекція	2	2	-	Гострі побутові отруєння. Гострі медикаментозні отруєння. Гострі бойові отруєння.	1. Текст лекції. 2. Набір схем, таблиць, слайдів, мультимедійна презентація	Див.розд.11
18 5	Лекція	2	2	-	Організація невідкладної допомоги при особливо небезпечних інфекціях (чума, холера, контагіозні геморагічні гарячки, жовта гарячка).	1. Текст лекції. 2. Набір схем, таблиць, слайдів, мультимедійна презентація	Див.розд.11
18 6	Семінарське заняття	2	2	-	Інсульти	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
18 7	Семінарське заняття	1	1		Коми невідомої етіології	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
18 8	Семінарське заняття	1	1	-	Гострі радіаційні ураження. Організація допомога при масових гострих радіаційних ураженнях	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
18 9	Семінарське заняття	1	1	-	Організація допомоги при промислових отруєннях. Гострі професійні отруєння	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
19 0	Семінарське заняття	1	1	-	Політравма	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва вмістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально- технічне забезпечення	Інформаційно- методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
19 1	Семінарське заняття	1	1	-	Переохолодження та обмороження.	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
19 2	Семінарське заняття	1	1	-	Опіки термічні і хімічні. Гіпертермічний синдром. Тепловий удар	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
19 3	Семінарське заняття	2	2	-	Геморагічний шок. Травматичний шок. Гіповолемічний шок.	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
19 4	Семінарське заняття	2	2	-	Кровотечі та крововтрата. Трансфузіологія	1. План семінарського заняття. 2. Набір схем, таблиць, слайдів.	Див.розд.11
19 5	Практичне заняття	1	1	-	Втрата свідомості	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
19 6	Практичне заняття	1	1	-	Судомний синдром	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва вмістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально- технічне забезпечення	Інформаційно- методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
19 7	Практичне заняття	1	1	-	Гострий психоз	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
19 8	Практичне заняття	1	1	-	Епілептичний статус	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
19 9	Практичне заняття	1	1	-	Абстинентний синдром. Алкогольний делірій. Алкогольна кома	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
20 0	Практичне заняття	1	1	-	Коми невідомої етіології	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
20 1	Практичне заняття	1	1	-	Покуси. Вжалення. Гостра шкірна висипка. Токсикодермії.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва вмістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально- технічне забезпечення	Інформаційно- методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
20 2	Практичне заняття	1	1	-	Гострі радіаційні ураження. Організація допомоги при масових гострих радіаційних ураженнях	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
20 3	Практичне заняття	1	1	-	Організація допомоги при промислових отруєннях. Гострі професійні отруєння	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
20 4	Практичне заняття	1	1	-	Гострі побутові отруєння. Гострі медикаментозні отруєння. Гострі бойові отруєння.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
20 5	Практичне заняття	2	2	-	Організація невідкладної допомоги при особливо небезпечних інфекціях (чума, холера, контагіозні геморагічні гарячки, жовта гарячка).	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
20 6	Практичне заняття	1	1	-	Політравма	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва вмістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально- технічне забезпечення	Інформаційно- методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
20 7	Практичне заняття	1	1	-	Транспортна іммобілізація	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
20 8	Практичне заняття	1	1	-	Електротравма. Утоплення.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
20 9	Практичне заняття	1	1	-	Опіки термічні і хімічні. Гіпертермічний синдром. Тепловий удар.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
21 0	Практичне заняття	1	1	-	Глибокий венозний тромбоз.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11
21 1	Практичне заняття	1	1	-	Гострий біль у промежині і тазовій ділянці	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Ситуаційні завдання. 3. Історії хвороби	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва вмістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально- технічне забезпечення	Інформаційно- методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
21 2	Самостійна робота	1	-	1	Втрата свідомості	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
21 3	Самостійна робота	1	-	1	Судомний синдром	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
21 4	Самостійна робота	1	-	1	Гострий психоз	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
21 5	Самостійна робота	1	-	1	Епілептичний статус	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
21 6	Самостійна робота	1	-	1	Абстинентний синдром. Алкогольний делірій. Алкогольна кома	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
21 7	Самостійна робота	1	-	1	Допомога жертві сексуального насилства	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
21 8	Самостійна робота	1	-	1	Покуси. Вжалення. Гостра шкірна висипка. Токсикодермії	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
21 9	Самостійна робота	1	-	1	Транспортна імібілізація	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11

№ з/п	Види навчальних занять	К-ть годин	Із них		Номери семестрів, назва вмістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально- технічне забезпечення	Інформаційно- методичне забезпечення
			ПКВ	Самост. робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
22 0	Самостійна робота	1	-	1	Переохолодження та обмороження.	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11
22 1	Самостійна робота	1	-	1	Електротравма. Утоплення.	Методична розробка на самостійну роботу	Див.розд.11

Умовні скорочення:

ПКВ – під керівництвом викладача; Л – лекція; СЗ – семінарське заняття; ПЗ – практичне заняття; СР – самостійна робота

13. Завдання для самостійної роботи

1. Диференціальна діагностика кардіалгій різного походження. Значення лабораторних та інструментальних методів дослідження. Тактика терапевта.
2. Діагностичне значення коронаровентрикулографії.
3. Мітральний стеноз. Етіологія, механізм гемодинамічних розладів, класифікація Бакулева-Дамір, діагностика, лікування, показання до оперативного лікування.
4. Антибактеріальна терапія інфекційного ендокардиту.
5. Гіпертрофічна кардіоміопатія: лікування симптомів та попередження ускладнень.
6. Реноваскулярна артеріальна гіпертензія. Класифікація. Показання до хірургічного лікування.
7. Лімфопроліферативні захворювання. Діагностика і сучасні стратегії лікування.
8. Інтенсивна терапія гострого респіраторного дистрес-синдрому у дорослих.
9. Патогенетичні маркери і критерії діагностики порушень системи гемостазу при новій коронавірусній інфекції COVID-19.
10. Ендокринні артеріальні гіпертензії. Класифікація. Особливості антигіпертензивної терапії.
11. Клінічна фармакологія антиаритмічних засобів.
12. Синдром Бругада. Синдром Романо-Уорда. Клініка, ЕКГ-діагностика, лікування. Прогноз.
13. Діагностика та лікування гострого коронарного синдрому з елевацією сегменту ST.
14. Ураження органів - мішеней при артеріальній гіпертензії.
15. Активність ренін-ангіотензин-альдостеронової системи - мішень орґанопротекції.
16. Спадкові та вроджені захворювання нирок. Полікістоз. Синдром Альпорта.
17. Клінічна та морфологічна діагностика гепатитів.
18. Функціональні гіпербілірубінемії. Діагностика, лікування.
19. Диференціальний діагноз при гепатомегаліях та гепатолієнальному синдромі.
20. Аутоімунні гепатити. Класифікація, діагностика, лікування.
21. Методи діагностики та терапії фіброзу печінки.
22. Синдром Гудпасчера. Клініка, діагностика, лікування.
23. Сучасні підходи до лікування пацієнта з цукровим діабетом 2 типу.
24. Системний остеопороз: корекція кальцієвого дисбалансу.
25. Хронічна серцева недостатність: сучасні підходи до діагностики та лікування.
26. Роль дисфункції ендотелію в патогенезі серцево-судинних захворювань.
27. Диференціальна діагностика та лікування геморагічних діатезів.
28. Синдром дисемінованого внутрішньосудинного зсідання крові. Основні клініко-патогенетичні варіанти.

29. Мієломна хвороба. Діагностика, принципи лікування.
30. Криза при гемолітичній анемії. Клініка, діагностичні критерії, невідкладна допомога.
31. Гострий бластний криз. Клініка, діагностика, лікування.
32. Інфузійна терапія при гострій опіковій токсемії.

14. Перелік питань до іспиту

1. Теоретичні основи внутрішньої патології. Патофізіологія основних функціональних систем організму.
2. Генетичні основи внутрішніх хвороб.
3. Методи обстеження хворих на захворювання органів дихання. Функціональна діагностика.
4. Дихальна недостатність, класифікація, критерії діагностики.
5. Гострі респіраторні захворювання. Профілактика грипу та гострих респіраторних вірусних інфекцій.
6. Коронавірусна інфекція COVID-19. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
7. Імуноотропний вплив вірусів і бактерій. Опортуністичні інфекції. Вплив антибактеріальних препаратів на імунну систему. Методи імунопрофілактики. Методи раціональної антибіотикотерапії.
8. Негоспітальні пневмонії. Етіологія, класифікація, клініка, діагностика, лікування. Основні принципи раціональної антибіотикотерапії.
9. Нозокоміальні пневмонії. Етіологія, класифікація, клініка, діагностика, лікування.
10. Особливості захворювань органів дихання у військовослужбовців.
11. Хвороби плеври: причини ураження плеври, класифікація плевритів, клінічні прояви, діагностика, лікування.
12. Хронічне обструктивне захворювання легень: класифікація, патогенез, принципи лікування та профілактики.
13. Бронхіальна астма. Класифікація, основні принципи формулювання діагнозу, діагностика, принципи лікування.
14. Хронічне легеневе серце. Класифікація, діагностика, принципи лікування.
15. Диференціальний діагноз бронхообструктивного синдрому, диференційоване лікування.
16. Нагноювальні захворювання легень. Абсцес легень, емпієма плеври, бронхоектатична хвороба: етіологія, патогенез, клініка, диференціальна діагностика, лікування.
17. Рак легень. Етіологія, клінічні прояви, діагностика, принципи лікування.
18. Пневмоконіози. Пилкові бронхіти. Екзогенні альвеоліти. Діагностика, диференціальна діагностика, експертиза непрацездатності.
19. Грибкові та паразитарні захворювання легень. Класифікація грибкових уражень. Діагностика, методи лікування.
20. Ідіопатичний легеневий фіброз. Інтерстиціальні пневмонії. Саркоїдоз органів дихання. Диференціальний діагноз. Принципи лікування.

21. Особливості перебігу і лікування захворювань органів дихання у хворих похилого та старечого віку. Особливості перебігу та лікування у вагітних.
22. Методи обстеження при серцево-судинній патології. Клінічне значення лабораторних та інструментальних методів обстеження.
23. Атеросклероз. Фактори ризику. Патогенез, оцінка ліпідного обміну. Принципи лікування та профілактики.
24. Артеріальні гіпертензії. Есенціальна артеріальна гіпертензія. Вторинні артеріальні гіпертензії.
25. Хронічний коронарний синдром. Класифікація. Стенокардія, її форми. Діагностика. Немедикаментозне лікування та профілактика.
26. Гострий коронарний синдром. Інфаркт міокарда. Клініка. Лабораторна та інструментальна діагностика. Ускладнення. Невідкладна допомога. Лікування. Реабілітація.
27. Міокардити. Етіологія. Класифікація. Діагностичні критерії, диференціальна діагностика, лікування.
28. Диференціальна діагностика при кардіомегалії. Кардіоміопатії: класифікація, діагностика, лікування
29. Інфекційний ендокардит. Етіологія. Клінічні прояви. Ускладнення. Тактика лікування.
30. Перикардити. Класифікація. Клінічні прояви. Лікування. Тампонада серця.
31. Вроджені вади серця. Дефект міжшлуночкової перетинки. Дефект міжпередсердної перетинки. Тетрада Фалло. Коарктація аорти.
32. порушення ритму серця і провідності. Класифікація. Механізми порушення ритму серця. Характеристика нормального синусового ритму.
33. Порушення автоматизму синусового вузла. Екстрасистолії. Пароксизмальні тахікардії. Класифікація. Діагностика. Невідкладна допомога. Профілактика.
34. Фібриляція та тріпотіння передсердь. Класифікація. Діагностика. Стратегії ведення хворих. Контроль частоти скорочень серця та серцевого ритму. Стратифікація ризику розвитку інсульту та тромбоемболій. Антикоагулянтна терапія при фібриляції та тріпотінні передсердь.
35. Аритмії: порушення проведення імпульсу. Клініка, ЕКГ-діагностика, лікування.
36. Комбіновані аритмії (синдром слабкості синусового вузла, синдром Романо-Уорда, синдром Вольфа-Паркінсона-Уайта, синдром Фредеріка). Клініка, ЕКГ-діагностика, лікування.
37. Серцева недостатність. Причини серцевої недостатності. Компенсаторні механізми. Класифікація за стадіями, варіантами, функціональними класами. Принципи лікування.
38. Особливості перебігу і лікування захворювань серцево-судинної системи у хворих похилого, старечого віку та у вагітних.
39. Патологічні порушення діяльності серцево-судинної системи в перименопаузальному періоді.

40. Основні групи та клінічна фармакологія засобів, що використовуються в кардіології.
41. Соматоформна вегетативна дисфункція. Класифікація. Діагностика та диференціальна діагностика. Лікування.
42. Методи обстеження хворих з патологією органів травлення. Діагностичні можливості візуальних методів дослідження (рентгенологічних, сонографічних). Інтрагастральна рН-метрія. Методи дослідження мікробіоценозу дигестивного тракту та гелікобактеріозу.
43. Функціональні захворювання органів травлення. Функціональна диспепсія. Синдром подразненої товстої кишки.
44. Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба. Етіологія, патогенез. Класифікація. Діагностика. Диференціальний діагноз. Лікування.
45. Хвороби стравоходу: ахалазія кардії, стравохід Баррета. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
46. Хронічні гастрити. Етіологія, класифікація, діагностика, лікування.
47. Пептична виразка шлунка і 12-палої кишки. Роль гелікобактерної інфекції при формуванні виразки. Методи діагностики хелікобактерної інфекції. Патогенез пептичної виразки. Клінічні прояви. Ерадикація хелікобактерної інфекції. Ускладнення пептичної виразки.
48. Хвороби кишок. Ферментопатії. Целіакія. Синдром надлишкового бактеріального росту.
49. Запальні захворювання кишечника. Неспецифічний виразковий коліт. Хвороба Крона. Клініка. Діагностика. Лікування.
50. Хвороби підшлункової залози. Гострий і хронічний панкреатити. Інструментальна діагностика хронічного панкреатиту. Лікування больового синдрому при хронічних панкреатитах.
51. Хвороби жовчного міхура і жовчних шляхів. Класифікація захворювань жовчного міхура. Жовчнокам'яна хвороба. Постхолецистектомічний синдром. Хронічний некаменевий холецистит. Дискінезії жовчовивідних шляхів.
52. Хвороби печінки. Фізіологія та патофізіологія печінки. Методи обстеження функцій печінки.
53. Класифікація захворювань печінки. Жирова хвороба печінки. Хронічні гепатити. Роль вірусної інфекції при захворюваннях печінки. Принцип сучасної класифікації гепатитів. Диференційоване лікування.
54. Диференціальний діагноз жовтяниць. Цирози печінки. Класифікація. Клініка. Портальна гіпертензія, її прояви та ускладнення. Печінкова недостатність.
55. Клінічна фармакологія препаратів, що застосовують при лікуванні пацієнтів із захворюваннями органів травлення.
56. Особливості клініки та лікування захворювань органів травлення в похилому, старечому віці та у вагітних.
57. Фізіологія і патофізіологія нирок.

- 58.Методи обстеження при захворюваннях нирок (тлумачення аналізу сечі, функціональна діагностика, рентгенологічні та радіонуклідні методи, ехографія, імунологічні дослідження).
- 59.Гломерулонефрити. Клінічна класифікація. Диференціальний діагноз сечового синдрому. Морфологічні форми гломерулонефриту. Диференціація лікування.
- 60.Пієлонефрити. Гострий, хронічний. Особливості етіології, патогенезу. Клінічні форми. Особливості антибактеріальної терапії.
- 61.Нефротичний синдром. Амілоїдоз нирок. Ураження нирок при інших захворюваннях внутрішніх органів.
- 62.Хронічна хвороба нирок. Класифікація. Принципи ренопротекції.
- 63.Хронічна ниркова недостатність. Особливості зрушення гомеостазу. Уремія. Принципи лікування (медикаментозне, гемодіаліз, трансплантація нирки).
- 64.Нирковокам'яна хвороба. Етіологія. Патогенез. Діагностика. Лікування приступу ниркової коліки та в міжприступний період. Показання до хірургічного лікування.
- 65.Поняття про кровотворення. Методи обстеження в гематології. Нормативи аналізу периферичної крові, мієлограми.
- 66.Анемії. Класифікація. Діагностичні критерії. Залізодефіцитні анемії. Сучасні методи лікування. Первинна та вторинна профілактика анемій.
- 67.Мегалобластні анемії. Гемолітичні анемії. Гіпо- та апластичні анемії. Лікування.
- 68.Агранулоцитоз. Етіологія, особливості клініки, диференціальна діагностика, лікування.
- 69.Лейкози, класифікація. Гострі лейкози, принципи діагностики та сучасного лікування.
- 70.Хронічні лімфопроліферативні захворювання. Діагностика, принципи лікування.
- 71.Хронічні мієлопроліферативні захворювання, діагностика, принципи лікування. Диференціальна діагностика спленоменгальї.
- 72.Синдром дисемінованого внутрішньосудинного зсідання крові. Методи експрес-діагностики. Основні клініко-патогенетичні варіанти. Тактика терапевта.
- 73.Лімфаденопатії. Класифікація. Диференціальна діагностика. Діагностичні критерії.
- 74.Лейкемоїдні реакції. Лейкопенії. Тактика терапевта.
- 75.Кровотечі та крововтрата. Показання, правила та техніка переливання компонентів крові та кровозамінників.
- 76.Сепсис: класифікація, клініка, діагностика, лікування.
- 77.Геморагічні діатези. Диференціальна діагностика. Тромбоцитопенії. Тромбоцитопатії. Коагулопатії.
- 78.Методи обстеження ендокринних хворих.. Функціональна діагностика. Нормальний рівень гормонів гіпофіза, щитовидної залози, наднирників. Семіотика ендокринних захворювань.

- 79.Цукровий діабет, класифікація. Цукровий діабет 1 та 2 типів. Клініка, діагностика, лікування.
- 80.Ускладнення цукрового діабету. Діабетичні ангіопатії, нефропатія і нейропатії. Класифікація. Діагностика, лікування.
- 81.Гіпоглікемічні стани при цукровому діабеті – причини, клініка, діагностика, невідкладна допомога.
- 82.Хвороби щитовидної залози. Дифузний токсичний зоб. Гіпотиреоз. Тиреоїдити (підгострий, хронічний). Рак щитовидної залози.
- 83.Хвороби гіпофіза і гіпоталамуса. Хвороба Іценка-Кушинга. Акромегалія. Нецукровий діабет. Гіпоталамо-гіпофізарна кахексія. Діагностика. Принципи лікування.
- 84.Хвороби наднирників. Хвороба Адісона. Синдром Іценка-Кушинга. Первинний альдостеронізм. Феохромочитома. Діагностика, принципи лікування.
- 85.Ожиріння. Етіопатогенетичні форми. Діагностичні критерії аліментарно-конституційного ожиріння. Метаболічний синдром. Принципи лікування.
- 86.Клінічна фармакологія пероральних цукрознижуючих препаратів.
- 87.Методи обстеження при ревматичних захворюваннях. Загальноклінічна, біохімічна, імунологічна, інструментальна, променева діагностика.
- 88.Гостра ревматична лихоманка. Діагностичні критерії ревмокардиту. Критерії Джонса. Лікування. Методи профілактики рецидивів.
- 89.Набуті вади серця. Мітральний стеноз. Недостатність мітрального клапана. Аортальний стеноз. Недостатність клапанів аорти. Комбіновані вади. Показання та протипоказання до хірургічного лікування.
- 90.Диференціальний діагноз при суглобовому синдромі. Деформуючий остеоартроз, реактивні артрити, подагра, псоріатичний артрит. Діагностика, принципи лікування.
- 91.Клінічна та імунологічна характеристика ревматоїдного артриту. Ступені активності, рентгенологічні стадії, діагностичні критерії. Програма лікування.
92. Системні захворювання сполучної тканини. Системний червоний вовчак. Хвороба Шегрена. Системна склеродермія. Дерматоміозит. Діагностика. Диференціальна діагностика. Лікування.
- 93.Системні васкуліти. Класифікація. Вузликівий поліартеріт. Диференціально-діагностичні критерії. Лікування системних васкулітів.
- 94.Паранеопластичні синдроми при злоякісних пухлинах різної локалізації.
- 95.Рак легень. Класифікація, клініка, діагностика та диференціальна діагностика. Принципи лікування.
- 96.Рак шлунку. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.
- 97.Рак гепато-біліарної системи (гепатокарцинома, рак жовчних шляхів та великого дуоденального сосочка). Клініка, диференціальний діагноз. Принципи лікування.
- 98.Рак підшлункової залози. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, тактика лікаря-терапевта.

99. Рак кишечника: захворюваність, причини, епідеміологія, передракові захворювання, клініка, діагностика, рання діагностика, диференціальна діагностика, класифікація, принципи лікування. Первинна і вторинна профілактика.
100. Гостра та хронічна печінкова недостатність. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
101. Інтенсивна терапія і реанімація в кардіології. Біль у ділянці серця. Гостра серцева недостатність. Серцева астма. Набряк легень. Гостра судинна недостатність (непритомність, колапс, кардіогенний шок). Гіпертензивні кризи. Гострі порушення ритму серця і провідності.
102. Зупинка кровообігу та дихання. Раптова серцева смерть. Причини. Діагностика. Тактика лікаря. Методи оживлення. Реабілітація.
103. Інтенсивна терапія та реанімація в пульмонології. Гостра дихальна недостатність. Легенева кровотеча. Астматичний статус. Спонтанний пневмоторакс.
104. Тромбоемболія легеневої артерії. Класифікація. Клініка. Діагностика. Диференціальна діагностика. Лікування. Невідкладна допомога.
105. Інтенсивна терапія та реанімація в алергології. Набряк Квінке. Анафілактичний шок.
106. Кровотечі та крововтрата. Показання, правила та техніка переливання компонентів крові та кровозамінників.
107. Диференціальний діагноз при “гострому животі” (гострий панкреатит, гострий холецистит, прорив виразки шлунка та 12-палої кишки, тромбоемболія мезентеріальних судин, пневмококовий перитоніт, гострий апендицит, гостра кишкова непрохідність): клініка, діагностика, терапевтична тактика.
108. Діабетичні коми (кетоацидотична, гіпоглікемічна, гіперосмолярна, гіперлактацидемічна).
109. Інтенсивна терапія тиреотоксичної кризи, гіпотиреоїдної коми, гострої недостатності наднирників.
110. Інтенсивна терапія та реанімація в нефрології. Гостра затримка сечі. Гостра ниркова недостатність. Уремична кома. Ниркова еклампсія.
111. Алкогольна кома. Діагностика, диференціальна діагностика, інтенсивна терапія.
112. Гострі радіаційні ураження. Організація допомоги при масових гострих радіаційних ураженнях.
113. Основні клінічні синдроми порушення життєвих функцій організму при гострих професійних отруєннях (отруєння фосфорорганічними речовинами). Невідкладна медична допомога. Принципи антидотної терапії.
114. Основні клінічні синдроми порушення життєвих функцій організму при професійних отруєннях (отруєння сполуками тяжких металів – свинцю, ртуті). Невідкладна медична допомога.
115. Гостра променева хвороба. Етіологія, патогенез, діагностика, лікування.

116. Організація невідкладної допомоги при особливо небезпечних інфекціях.
117. Гострі отруєння. Класифікація отрут і отруєнь. Принципи лікування гострих отруєнь.
118. Методи детоксикації організму при гострих отруєннях (посилення природної детоксикації, методи штучної детоксикації, методи антидотної детоксикації).

15. Рекомендована література

15.1. Основна (базова) література:

1. Бронхообструктивні захворювання у дорослих осіб: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика, лікування. Навчальний посібник / за редакцією Фещенка Ю.І. - К., 2015. - 150 с.
2. В.І. Трихліб, Г.В. Осьодло, С.І. Ткачук, О.О. Желеховський, О.О. Федорова, С.О. Невмержицький. Методи клінічного обстеження і семіотика інфекційних захворювань: навчальний посібник [за ред. В.І. Трихліба]. – К.: ФОП Чалчинська Н.В., 2018. – 612 с.
3. Внутрішня медицина: Підручник для мед. ВНЗ III-IV рів.акред. / Середюк Н.М. - К.: ВСВ «Медицина», 2009. - 1104 с.
4. Внутрішня медицина: ревматологія: навч. посіб. / В.Є.Кондратюк, М.Б.Джус. - К.: ВСВ «Медицина», 2017. - 272 с.
5. Воєнно-польова терапія: підручник [За ред.. Г.В. Осьодло, А.В. Верби]. – К.: СПД Чалчинська Н.В., 2017. – 620с.
6. Воєнно-польова хірургія / за ред. Я.Л. Заруцького, В.Я. Белого. – К.: Фенікс, 2018. -552с.
7. Втрата свідомості (синкопальні стани): клініка, діагностика, лікування, профілактика, військово-лікарська експертиза: методичні рекомендації / Осьодло Г.В., Ткачов А.В., Коваль М.М., Коваль О.В. – К.: «Видавництво Людмила», 2019. – 59 с.
8. Гастроентерологія: підручник у 2-х томах / за ред. Н. В. Харченко, О.Я. Бабака. - 2-е вид., переробл., доповн. - Кіровоград: Поліум, 2016. - Т. 1. - 488 с.
9. Говенко А.В., Кішко Р.М., Левченко Т.М., Хитрий Г.П. Інтенсивна терапія гострих отруєнь. Київ, «Віпол», 2010 — 187 с.
10. Гусева С.А., Бессмельцев С.С., Шилова Е.Р., Гончаров Я.П. Синдромная диагностика гематологических заболеваний. – Киев, 2014. – 432 с.
11. Гострий коронарний синдром: сучасні принципи лікування у спеціалізованому стаціонарі / Г. В. Книшов, А. В. Руденко, С. В. Сало [та ін.]. -К., 2014.-20 с.
12. Губергріц Н. Б. Хронічні гепатити та цирози печінки: навч. посібник / Н. Б. Губергріц, Н. В. Харченко. - Кіровоград: ПОЛІУМ, 2015. - 288 с.
13. Денисюк В.І., Денисюк О.В. Доказова внутрішня медицина. Підручник для студентів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації / Вінниця:

- ДП «Державна картографічна фабрика», 2011 - 926 с.
14. Діагностика та лікування ревматичних захворювань: навч. посібник / А. С. Свінцицький. - К.: Медкнига, 2017. - 372 с.
 15. Діагностика та лікування фібриляції передсердь. Рекомендації Робочої групи з порушень ритму серця Асоціації кардіологів України. - К., 2014. - 168 с.
 16. Дієтологія: Підручник / Н.В. Харченко, Г.А. Анохіна та ін. - К.: К-д: Вид-во «Меридіан», 2012. - 528с.
 17. Жарінов О.Й., Куць В.О., Верезнікова Г.П., Серова О.Д. Практикум з електрокардіографії. — Львів-Київ, 2014. — 268 с.
 18. Залізодефіцитна анемія / Видиборець С. В., Гайдукова С. М., Чернوبرова О. І. та ін.: навч посіб. - Вінниця-Бориспіль: ТОВ «Меркьюрі- Поділля», 2012. - 238 с.
 19. Ідіопатичний легеневий фіброз: клініка, діагностика, лікування (методичний посібник) / Ю.І. Фещенко, В.К. Гаврисюк, А.І. Ячник та ін. // Київ, 2016. - 50 с.
 20. Імунопрофілактика інфекційних хвороб: Навчально-методичний посібник. Чернишова Л.І., Лапій Ф.І., Волоха А.П.. К-Медицина. – 2019. – 320с.
 21. Надання невідкладної допомоги пацієнтам із гострою серцево-судинною патологією: навчальний посібник/Зозуля І.С., Ганджа Т.І., Іващенко О.В. та ін. - Вінниця, Тов «Меркьюрі-Поділля», 2016. — 87 с.
 22. Національний підручник з ревматології / за ред. В. М. Коваленка, Н. М. Шуби. - К.: Моріон, 2013. - 672 с.
 23. Негоспітальна пневмонія у дорослих осіб: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика, антибактеріальна терапія та профілактика / Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах. - К.: НАМНУ, 2019. - 94 с.
 24. Негоспітальні інфекції нижніх дихальних шляхів: монографія / Дзюблик Я.О. - Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2016. - 255с.
 25. Основи електрокардіографії / О. Й. Жарінов, В. О. Куць (ред.) - Львів: МС, 2017.-240 с.
 26. Осьодло Г.В. Військово-прикладні аспекти сучасної гастроентерології. – Вінниця: ТОВ «Консоль», 2015. – 388 с.
 27. Осьодло Г.В., Федорова О.О., Коваль М.М. Методи клінічного обстеження і семіотика внутрішніх хвороб: методичні рекомендації. – Київ: УВМА, 2015. – 108 с.
 28. Очерки клинической пульмонологии / под ред. В. К. Гаврисюка. - К., 2016. - 336 с.
 29. Практикум з електрокардіографії / О. Й. Жарінов, В. О. Куць, Г. П. Верезнікова, О. Д. Серова. - Львів-Київ, 2014. - 268 с.
 30. Практичні аспекти внутрішньої медицини: навчальний посібник/ Осьодло Г.В., Казмірчук А.П., Бичкова С.А., Желеховський О.А., Коваль М.М., Козачок М.М., Красюк О.А., Селюк М.М., Федорова О.О., Марущенко К.Ю. [за ред. Г.В. Осьодло]. Київ: «Видавництво Людмила», 2020.

Т. 1. 669 с.

- 31.Рекомендації Асоціації кардіологів України з діагностики та лікування хронічної серцевої недостатності (2017) / Л.Г. Воронков, К.М. Амосова, Г.В. Дзяк [та ін.] // Серцева недостатність та коморбідні стани. - 2017. - №1. - Дод. №1. - С. 1-64.
- 32.Савицький В.Л., Трихліб В.І., Осьодло Г.В. / Інфекційні захворювання // Бібліотека військового лікаря. Навчальний посібник. Київ.,2015. – 451 с.
- 33.Савицький В.Л., Трихліб В.І., Осьодло Г.В., Власенко О.М., Ткачук С.І., Литовка С.Л. / Грип, гострі респіраторні захворювання та їх ускладнення // Навчальний посібник. – К.:СПД Чалчинська Н.В., 2016. – 206с.
- 34.Савицький В.Л., Трихліб В.І., Осьодло Г.В., Власенко О.М., Ткачук С.І., Литовка С.Л. / Грип, гострі респіраторні захворювання та їх ускладнення // Навчальний посібник. – К.:СПД Чалчинська Н.В., 2016. – 206с.
- 35.Скрипник І.М., Мельник Т.В., Потяженко М.М. Клінічна гепатологія. Навчальний посібник. – Полтава: Дивосвіт, 2007.- 424с.
- 36.Трихліб В.І., Осьодло Г.В., Желеховський О.А., Федорова О.О., Щур А.Б., Киричук Н.М., Козаченко Л.В., Невмержицький С.О., Музика Г.А. Методи клінічного обстеження і семіотика інфекційних захворювань: навчальний посібник, третє видання, виправлене і доповнене [за ред. В.І. Трихліба]. – К.: ФОП Чалчинська Н.В., 2019. – 612 с.+51с. кольор.вкл.
- 37.Фещенко Ю.І. Хронічне обструктивне захворювання легень: нові відтінки проблеми: монографія / Фещенко Ю.І., Чайковський Ю.Б., Островський М.М., Дельцова О.І., Геращенко С.Б., Кулинич-Міськів М.О., Савеліхіна І.О. - Івано-Франківськ, СІМІК, 2016. - 400с.
- 38.Функціональна діагностика: національний підручник / за ред. О. Жарінова, Ю. Іваніва, В. Куця. - К.: Четверта хвиля, 2018. - 732 с.
- 39.Экстренная медицинская помощь: карманное руководство: (учебное пособие)/ Под ред. Г.В. Дзяка. — Днепропетровск: Акцент, 2013. — 371 с.
- 40.Ендокринологія: учебник для студентов высших мед. учеб. заведений / [П. Н. Боднар, Г. П. Михальчишин, Ю. И. Комисаренко и др.]; под ред. проф. П. Н. Боднара. - изд. 2, перераб. и дополн. - Винница: Нова Книга, 2016. - 488 с.
- 41.2016 updated EULAR evidence-based recommendations for the management of gout / P. Richette, M. Doherty, E. Pascual [et al.] // Annals of the Rheumatic Diseases. – 2017. – Vol. 76. – P. 29-42.
- 42.2017 ESC Guidelines for the management of acute myocardial infarction in patients presenting with ST-segment elevation: The Task Force for the management of acute myocardial infarction in patients presenting with ST-segment elevation of the European Society of Cardiology (ESC) / B. Ibanez, S. James, S. Aqewall [et al.] // Eur. Heart J. – 2018. – Vol. 39(2). – P. 119-177.
- 43.Global strategy for asthma management and prevention (2020 Update). Режим доступу: <http://ginasthma.org>.

15.2 Додаткова література:

1. Анестезіологія та інтенсивна терапія: підручник для лікарів-інтернів та слухачів вищих медичних закладів III — IV рівнів акредитації та закладів післядипломної освіти. Т.1 / Під ред. І.П. Шлапака. - К.: Ніка Прінт, 2012.— 616 с.
2. Безпека життєдіяльності: медичне забезпечення дорожньо- транспортних пригод/ В. А. Левченко та ін.. — Івано-Франківськ: Прикарпатський нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2013. — 307 с.
3. Бильченко А. В. Лечение артериальной гипертензии в различных клинических ситуациях. - К., 2016. - 250 с.
4. Болезни крови в амбулаторной практике: руководство / И. Л. Давыдкин, И. В. Куртов, Р. К. Хайретдинов [и др.]. - 2-е изд., испр. и доп. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2014. - 184 с.
5. Гострі отруєння грибами: діагностика та невідкладна допомога на догоспітальному етапі. Зозуля І.С., Іващенко О.В., Струк В.Ф. Методичні рекомендації. — К.:, 2010. — 23 с.
6. Гострі отруєння продуктами горіння: діагностика та невідкладна допомога на догоспітальному та ранньому госпітальному етапі /Зозуля І.С., Іващенко О.В., Струк В.Ф., Набухотний П.Ф. // Методичні рекомендації . — К.:, 2013. — 21 с.
7. Дифференциальная диагностика внутренних болезней / под ред. В. В. Щекотова, А. И. Мартнова, А. А. Спасского. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2017. - 928 с.
8. Дифференциальный диагноз внутренних болезней: алгоритмический подход : [практ. рук.] / П. М. Хили, З. Дж. Джекобсон; пер. с англ. Т. М. Азбиль, А. Н. Анваер, Н. Н. Багмет и др.; под ред. Д. Ш. Газизовой. - М.: БИНОМ, 2013.-280 с.
9. Европейское руководство по неотложной кардиологии / ред. М.Тубаро, П. Вранкс; пер. с англ. под ред. Е. В. Шляхто. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2017.-960 с.
- 10.Електрокардіографічна діагностика і лікування в невідкладній кардіології / В.А. Скибчик, Я.В. Соломенчук. 2-ге доповнене видання. - Л:Простір-М, 2016. - 164с.
- 11.Зозуля І.С., Головченко Ю.І., Оноприєнко О.П. Інсульт: тактика, стратегія ведення, профілактика, реабілітація та прогнози.-Київ, «Світ», 2010. - 319 с.
- 12.Зозуля І.С., Карета С.О. Інсультоподібний перебіг запальних процесів головного мозку та його оболонок,- Київ,2010- 83 с.
- 13.Иммунотерапия: руководство / под ред. Р. М. Хаитова, Р. И. Атауллаханова, А. Е. Шульженко. - 2-е изд., перераб. и доп. - М: ГЭОТАР - Медиа, 2017. - 736 с.
- 14.Инфекционные болезни: учебник / под ред. О. А. Голубовской. - К.: Медицина, 2014. - 784 с.
- 15.Клиническая интерпретация рентгенограммы легких: справочник / М. Дарби [и др.]; пер. с англ. под ред. В. Н. Трояна. - М.: ГЭОТАР-Медиа,

2017. -216с.

- 16.Клиническая электрокардиография по Голдбергеру / А. Л. Голдбергер, Д. Голдбергер, А. Швилкин; пер. с англ. под ред. Ю. В. Фурменковой. - 2-е изд. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016.-280 с.
- 17.Клініко-діагностичне значення імунологічних тестів при ревматичних хворобах: навч. посібник / за ред. В. М. Коваленка, Н. М. Шуби. - К.: ТОВ «Прометей», 2017. - 105 с.
- 18.Клінічна лабораторна діагностика: підручник. Ч.I: Лабораторна гематологія / О.Г. Берегова. - Запоріжжя, 2013. - 400 с.
- 19.Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник / І.С. Зозуля, В.І. Боброва, Г.Г. Рошнін та ін.; за ред. І.С. Зозулі. 3-є вид., переробл. і допов. - К. : ВСВ «Медицина», 2017. - 960 с.
- 20.Невідкладна медична допомога / За ред. І.С. Зозуля, Л.Ф. Матюха, С.В. Білецький — К.: Наша родина плюс, 2015. — 496 с.
- 21.Невідкладні стани при гострих отруєннях / Зозуля І.С., Іващенко О.В. та ін. - Вінниця, Тов «Меркьюрі-Поділля», 2014. — 112 с.
- 22.Негоспітальна пневмонія у дорослих осіб: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика, антибактеріальна терапія та профілактика / Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах. Уніфікований протокол надання медичної допомоги дорослим хворим на негоспітальну пневмонію. - К.: НАМНУ, 2016. - 108 с.
- 23.Неотложная помощь: практическое руководство / С.С. Вялов. изд. 5-е. - М.: МЕДпресс-информ, 2014. - 190 с.
- 24.Нефрология. Клинические рекомендации / под ред. Е. М. Шиловой, А. В. Смирнова, Н. Л. Козловской. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 816 с.
- 25.Практическая аритмология в таблицах: руководство для врачей / под ред. В. В. Салухова. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2017. - 496 с.
- 26.Пульмонология. Национальное руководство. Краткое издание / под ред. Г. Чучалина. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 800 с.
- 27.Рациональная антимикробная терапия: руководство для практикующих врачей / под. ред. С. В. Яковлева. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Литерра, 2015.- 1040 с.
- 28.Ревматические заболевания. В 3 т. Т. II. Заболевания костей и суставов: руководство / под ред. Джона Х. Клиппела, Джона Х. Стоуна, Лесли Дж. Кроффорд, Пейшенс Х. Уайт; пер. с англ. под ред. Е. Л. Насонова, В. А. Насоновой, Ю. А. Олюнина. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2014. - 520 с.
- 29.Сахарный диабет. Иммуитет. Цитокины. / Н. Д. Тронько, К. П. Зак, В. Попова, А. К. Бутенко. - К.: Книга-плюс, 2015. - 488 с.
- 30.Сахарный диабет. Новое в лечении и профилактике / Дж. А. Колуэлл; Пер. с англ. : М.В. Шестаковой и М.Ш. Шамхаловой. - М.: БИНОМ. Лаборатория знаний, 2014. - 288 с.
- 31.Серцево-судинні захворювання. Класифікація, стандарти діагностики та лікування / За ред. проф. В.М. Коваленка, проф. М.І.Лутая, проф. Ю.М.

- Сіренка. – К.: Асоціація кардіологів України. – 2018. – 128 с.
- 32.Справочник симптомов в общей врачебной практике / К. Хопкрофт, В. Форте; пер. с англ. под ред. В. А. Кокорина. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2017. -480 с.
 - 33.Стрес і хвороби систем кровообігу / за ред. В. М. Коваленка, В. М. Корнацького. - К., 2015. - 353 с.
 - 34.Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії / за ред. Ю. М. Мостового - 21-е вид., доп. і перероб. - Київ: Центр ДЗК, 2016. - 688 с.
 - 35.Трухан Л. В. Болезни кишечника. Клиника, диагностика и лечение/Л.В. Трухан. - СпецЛіт, 2013. - 143 с.
 - 36.Функциональные расстройства желудочно-кишечного тракта. Практический подход на основе клинического опыта / под ред. Б. Е. Лэйси, М. Д. Кроуэлла, Дж. К. ДиБайза; пер. с англ. под ред. С. В. Демичева. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2017. - 352 с.
 - 37.Хроническое легочное сердце / Л. Ф. Коноплева, Д. А. Решотько. - К.: Книга-плюс, 2017. - 160 с.
 - 38.2014 ESC Guidelines on the diagnosis and 34 management of acute pulmonary embolism (European Heart Journal doi:10.1093/eurheartj/ehu283 (European Heart Journal Advance Access published August 29, 2014)). 116. 2016 ESC/EAS Guidelines for the Management of Dyslipidaemias / Eur. Heart J. – 2016. – Vol. 37. – P. 2999-3058. 117
 - 39.2016 updated EULAR evidence-based recommendations for the management of gout / P. Richette, M. Doherty, E. Pascual [et al.] // Annals of the Rheumatic Diseases. – 2017. – Vol. 76. – P. 29-42.
 - 40.A consensus statement on the European Society for clinical and economic aspects of osteoporosis and osteoarthritis (ESCEO) algorithm for the management of knee osteoarthritis – from evidence-based medicine to the real-life setting / Sem. Arthr. Rheum. – 2016. – Vol. 45. – S1-S11.
 - 41.ACG Clinical Guideline: Treatment of Helicobacter pylori Infection / W.D. Chey, G.I. Leontiadis, C.W. Howden [et al.] // Am. J. Gastroenterol. – 2017. – Vol. 112(2). – P. 212-239.
 - 42.Acute Treatment of Patients With Supraventricular Tachycardia / S.M. AlKhatib, R.L. Page // JAMA Cardiol. – 2016. – Vol. 1(4). – P. 483-485.
 - 43.American Association of Clinical Endocrinologists and American College of Endocrinology Guidelines for Management of Dyslipidemia and Prevention of Cardiovascular Disease, 2017, <https://www.aace.com/files/lipid-guidelines.pdf>.
 - 44.American Association of Clinical Endocrinologists, American College of Endocrinology, and Associazione Medici Endocrinologi Medical Guidelines for Clinical Practice for the Diagnosis and Management of Thyroid Nodules, 2016, <https://www.aace.com/files/thyroid-nodule-guidelines.pdf>.
 - 45.American Association of Neurological Surgeons, Congress of Neurological Surgeons. Prehospital cervical spinal immobilization after trauma In: Guidelines for the management of acute cervical spine and spinal cord injuries, 2013,

<https://www.guidelinecentral.com/summaries/prehospital-cervical-spinal-immobilization-after-trauma-in-guidelines-for-the-management-of-acute-cervical-spine-and-spinal-cord-injuries>.

46. American College of Gastroenterology and Canadian Association of Gastroenterology guidelines on the management of dyspepsia / P. Moayyedi, B.E. Lacy, C.N. Andrews [et al.] // Am. J. Gastroenterol. – 2017. – Vol. 112. – P. 988-1013.
47. American Diabetes Association Standards of Medical Care in Diabetes // Diabetes Care. – 2017. – Vol. 40(Suppl. 1): S1-132.
48. An algorithm recommendation for the management of knee osteoarthritis in Europe and internationally: A report from a task force of the European Society for Clinical and Economic Aspects of Osteoporosis and Osteoarthritis (ESCEO) / O. Bruyere, C.C. Cooper, J.-P. Pelletier [et al.] // Sem. Arthr. Rheum. – 2014. – Vol. 44. – P. 252-263.
49. Antibiotics for acute respiratory infections in general practice: comparison of prescribing rates with guideline recommendations / A.R. McCullough, A.J. Pollack, M. Plejdrup Hansen [et al.] // Med. J. Aust. – 2017. – Vol. 207(2). – P. 65-69.
50. Canadian Medical Association InfoBase (CMA InfoBase: Clinical Practice Guidelines (CPGs) <http://www.cma.ca/> 130. Cardiovascular Risk Factor Control for All / P. Greenland, V. Fuster // JAMA. – 2017. – Vol. 318(2). – P. 130-131.
51. Centers for Disease Control and Prevention (CDC) <https://www.cdc.gov/> 132. Classification of Cough as a Symptom in Adults and Management Algorithms: CHEST Guideline and Expert Panel Report / R.S. Irwin, C.L. French, A.B. Chang [et al.] // Chest. – 2018. – Vol. 153(1). – P. 196-209.
52. Chioncel O., Parissis J., Mebazaa A. et al. Epidemiology, pathophysiology and contemporary management of cardiogenic shock – a position statement from the Heart Failure Association of the European Society of Cardiology. Eur J Heart Fail. 2020 May 29. doi: 10.1002/ejhf.1922.
53. Clinical Knowledge Summaries (CKS) <http://prodigy.clarity.co.uk/> 134. Clinical Practice Guidelines for Hypothyroidism in Adults: Cosponsored by the American Association of Clinical Endocrinologists and the American Thyroid Association, 2012, <https://www.aace.com/files/final-file-hypo-guidelines.pdf>.
54. Consensus Statement by the American Association of Clinical Endocrinologists and American College of Endocrinology on the Comprehensive Type 2 Diabetes Management Algorithm – 2018 Executive Summary, 2018, <https://www.aace.com/sites/all/files/diabetes-algorithm-executive-summary.pdf>.
55. Eastern Association For The Surgery Of Trauma. Emergency tracheal intubation immediately following traumatic injury: an Eastern Association for the Surgery of Trauma practice management guideline, 2012, <https://www.guidelinecentral.com/summaries/emergency-tracheal-intubation-immediately-following-traumatic-injury-an-eastern-association-for-the-surgery-of-trauma-practice-management-guideline>.
56. Emergency Surgery Course (ESC®) Manual The Official ESTES/AAST Guide

- Editors: Fingerhut, A., Leppäniemi, A., Coimbra, R., Peitzman, A.B., Scalea, Th.M., Voiglio, E.J. (Eds.) 2016, p. 319-140.
57. European Guidelines on cardiovascular disease prevention in clinical practice: The Sixth Joint Task Force of the European Society of Cardiology and Other Societies on Cardiovascular Disease Prevention in Clinical Practice (constituted by representatives of 10 societies and by invited experts) Developed with the special contribution of the European Association for Cardiovascular Prevention & Rehabilitation (EACPR) / M.F. Piepoli, A.W. Hoes, S. Agewall [et al.] // *Eur. Heart J.* – 2016. – Vol. 37(29). – P. 2315-2381.
 58. Evaluation and Treatment of Patients With Constipation / T. Stern, A.M. Davis // *JAMA.* – 2016. – Vol. 315(2). – P. 192-193.
 59. Gastroduodenal disorders / V. Stanghellini, F. Chan, W.L. Hasler [et al.] // *Gastroenterology.* – 2016. – Vol. 150. – P. 1380-1392.
 60. Guidelines for the Use of Antiretroviral Agents in HIV-1-Infected Adults and Adolescents/ Developed by the DHHS Panel on Antiretroviral Guidelines for Adults and Adolescents – A Working Group of the Office of AIDS Research Advisory Council (OARAC). Downloaded from <http://aidsinfo.nih.gov/guidelines> on 4/9/2015.
 61. Guidelines on the management of abnormal liver blood tests / P.N. Newsome, R. Cramb, S.M. Davison [et al.] // *Gut.* – 2017. – P. 1-14.
 62. Hess M.W. The 2017 Global Initiative for Chronic Obstructive Lung Disease Report and Practice Implications for the Respiratory Therapist / M.W. Hess // *Respir. Care.* – 2017. – Vol. 62(11). – P. 1492-1500.
 63. International Diabetes Federation. Clinical Practice Recommendations for Managing Type 2 Diabetes in Primary Care – 2017. Режим доступа: www.idf.org/managing-type2-diabetes.
 64. Kolditz M. Community-Acquired Pneumonia in Adults / M. Kolditz, S. Ewig // *Dtsch. Arztebl. Int.* – 2017. – Dec Vol. 114(49). – P. 838-848.
 65. Lipid Disorders: Screening and Treatment / J. Jin // *JAMA.* – 2016. – Vol. 316(19). – P. 2056.
 66. Management of Adults With Hospital-acquired and Ventilator-associated Pneumonia: 2016 Clinical Practice Guidelines by the Infectious Diseases Society of America and the American Thoracic Society / A.C. Kalil, M.L. Metersky, M. Klompas [et al.] // *Clinical Infectious Diseases.* – 2016. – Vol. 63(5). – P. 61-111.
 67. Management of *Helicobacter pylori* infection – the Maastricht V/Florence Consensus / P. Malfertheiner, F. Megraud, C. O'Morain [et al.] // *Report. Gut.* – 2017. – Vol. 66(1). – P. 6-30.
 68. Management of *Helicobacter pylori* Infection / R.T. Kavitt, A.S. Cifu // *JAMA.* – 2017. – Vol. 317(15). – P. 1572-1573.
 69. NICE guideline: Non-alcoholic fatty liver disease (NAFLD): assessment and management – 2016. Режим доступа: www.nice.org.uk/guidance/ng49.
 70. Noubiap J.J., Nansseu J.R., Nyaga U.F. et al. Global prevalence of resistant hypertension: a meta-analysis of data from 3,2 million patients. *Heart.* 2019. 105. 98-105.

71. O'Gara P., Kushner F., Ascheim D. et al. 2013 ACCF/AHA guideline for the management of ST-elevation myocardial infarction: a report of the American College of Cardiology Foundation/American Heart Association Task Force on Practice Guidelines. *J Am Coll Cardiol*. 2013; 61 (4): P. 78 – 140.
72. Pharmacologic Treatment of Hypertension in Adults Aged 60 Years or Older to Higher Versus Lower Blood Pressure Targets: A Clinical Practice Guideline From the American College of Physicians and the American Academy of Family Physicians / A. Qaseem, T.J. Wilt, R. Rich [et al.] // *Ann. Intern. Med.* –2017. – Vol. 166(6). – P. 430-437.
73. Pneumonia: Diagnosis and management of community- and hospital-acquired pneumonia in adults. NICE guidelines, 2014. Режим доступа: <https://www.nice.org> 158. Prevention, Detection, Evaluation, and Management of High Blood Pressure in Adults / A.S. Cifu, A.M. Davis // *JAMA*. – 2017. – Vol. 318(21). – P. 2132-2134.
74. Screening for Prediabetes and Type 2 Diabetes Mellitus / N. Laiteerapong, A.S. Cifu // *JAMA*. – 2016. – Vol. 315(7). – P. 697-698.
75. SEMDSA 2017 Guidelines for the Management of Type 2 diabetes mellitus // *JEMDSA*. – 2017. – Vol. 22(Suppl. 1): S1-S196.
76. Silvia G. Priori, Carina Blomström-Lundqvist, Andrea Mazzanti et al. 2015 ESC guidelines for the management of patients with ventricular arrhythmias and the prevention of sudden cardiac death. *Eur Heart J* 2015: P.87.
77. Svenningsen S. Asthma Endotypes and an Overview of Targeted Therapy for Asthma / S. Svenningsen, P. Nair // *Front. Med. (Lausanne)*. – 2017. – Vol. 26(4). – P. 158.
78. The 2017 Clinical Practice Guideline for High Blood Pressure / P.K. Whelton, R.M. Carey // *JAMA*. – 2017. – Vol. 318(21). – P. 2073-2074.
79. The New 2017 ACC/AHA Guidelines “Up the Pressure” on Diagnosis and Treatment of Hypertension / P. Greenland, E. Peterson // *JAMA*. – 2017. – Vol. 318(21). – P. 2083-2084.
80. Thiele H., Ohman M., deWaha-Thiele S. et al. Management of cardiogenic shock complicating myocardial infarction: an update 2019. *European Heart Journal* (2019) 0, 1-15.
81. Weber M., Schiffrin E., White W. et al. Clinical practice guidelines for the management of hypertension in the community a statement by the American society of hypertension and the international society of hypertension // *J. Hypertens.* – 2014. – Vol. 32 (1). – P. 3-15.
82. Williams B., Mancia G., Spiering W., Agabiti Rosei E., Azizi M., Burnier M., Clement D.L., Coca A., de Simone G., Dominiczak A., Kahan T., Mahfoud F., Redon J., Ruilope L., Zanchetti A., Kerins M., Kjeldsen S.E., Kreutz R., Laurent S., Lip G.Y.H., McManus R., Narkiewicz K., Ruschitzka F., Schmieder R.E., Shlyakhto E., Tsioufis C., Aboyans V. and Desormais I. 2018 ESC/ESH Guidelines for the management of arterial hypertension: The Task Force for the management of arterial hypertension of the European Society of Cardiology and the European Society of Hypertension: The Task Force for the management of arterial hypertension of the European Society of Cardiology and the European

Society of Hypertension. Journal of hypertension. 2018. 36. 1953-2041.

15.3. Офіційна доказова практично-орієнтована медична інформація, яку містять видання:

1. AMA (American Medical Association) <https://www.ama-assn.org/>
2. American Academy of Family Physicians <http://www.aafp.org/home.html>
3. American Academy of Pediatrics Policy (AAP Policy) Clinical Practice Guidelines <https://www.aap.org>
4. American College of Cardiology <http://www.acc.org/>
5. American College of Emergency Physicians <https://www.acep.org/>
6. American Heart Association <http://news.heart.org/>
7. BMJ Clinical Evidence <http://clinicalevidence.bmj.com>
8. Brain Trauma Foundation (BTF) <https://www.braintrauma.org/http://www.trauma.org/>
9. Eastern Association for the Surgery of Trauma <https://www.east.org/>
10. European Pediatric Association, the Union of National European Pediatric Societies and Associations (EPA/UNEPSA) <http://www.epa-une psa.org/>
11. European Society of Cardiology <http://www.escardio.org/>
12. <http://www.mozdocs.kiev.ua>
13. Medscape from WebMD <http://www.medscape.com>
14. National Comprehensive Cancer Network <https://www.nccn.org/>
15. National Guideline Clearinghouse <https://www.guideline.gov/>
16. National Institute for Health and Clinical Excellence (NICE) <https://www.nice.org.uk/>
17. Royal College of Physicians <https://www.rcplondon.ac.uk/>
18. The Association of the Scientific Medical Societies in Germany <http://www.awmf.org>
19. The Cochrane Collaboration The Cochrane Library <http://www.cochrane.org/>
20. The European Society for Emergency Medicine <https://www.eusem.org/>
21. The Finnish Medical Society Duodecim <https://www.duodecim.fi/>
22. The French National Authority for Health <http://www.has-sante.fr/>
23. The National Association of Emergency Medical Technicians (NAEMT) <http://www.naemt.org/>
24. The National Association of State EMS <https://www.nasemso.org/>
25. The National Health and Medical Research Council (NHMRC) <https://www.nhmrc.gov.au>
26. Up To Date <http://www.uptodate.com> Western Trauma Association <https://westerntrauma.org/>

Провідний лектор:

Начальник кафедри військової терапії,
доктор медичних наук, професор,
полковник медичної служби

Галина ОСЬОДЛО